

Brassói Lapok

Ara 5 lej

Szombati
1931 * február 21

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

42. szám
XXXVII. évfolyam

Ara 5 lej

VÁRJON!

Öfelsége, Románia királya, polgári ruhát öltött és Harun al Rasid, Hollós Mátyás és II. József példájára, egyedül a nép közé ment, hogy közvetlenül ismerje meg a hivatalok életét és a küzdő, verejtékező nép sorsát. A romantikus tanulmányút, melynek híre eddig az egész világot bejárta, nem nélkülözi a meglegő és tanulságos mozzanatokat. Különösen megrögzítésre érdemes az a fogadtatás, melyben a fel nem ismert királyt az egyik kerületi rendőrprefektúrán részesítették, midőn az előszoba unatkozó rendőre csak amugy foghegyről válaszol, a zsebtolvajokat vallató komiszár pedig a bekopogtató pasasra durván ráfömed:

— Várjon!

Öfelsége azonban nem várt, hanem benyitott és szerencséjére a tradicionális módszerrel vallató rendőrbiztos azonnal felismerte, mert különben úgy járhatott volna, mint dicső elődje, igazságos Mátyás, akit a kolozsvári bíró hajdúja a maga tipikus módszerével buzditott buzgóbb fahordásra.

Ez a hang és ez a szó azonban „Várjon!” megragadhatta öfelsége figyelmét; ez már nemcsak a Pache körüti rendőrkomiszár hangja, hanem az egész hivatali életé, mindazoké, akiknek kezébe van letéve emberek és népek sorsa, azoké, akiket állás, hivatás, eskü, emberiség, civilizáció kötelez arra, hogy azt mondják mindenkinek, aki valamit kér, panaszol, sürget: tessék, azonnal!

De nálunk rendszer, hogy azt mondják a félnek, aki kényeret, jogot, igazságot, megértést akar: Várjon! Várjon, akinek nincs protekciója, nincs befolyása, nincs pénze baksisra, jogtalan előnyök szerzésére. Várjon a szegény, a nyomorult, az alárendelt, a tehetetlen, akinek a cár messze, de a rendőrbiztos közel, akiről, — mert civilbe öltözött, — nem ismerik fel az éző embert, a lelkes polgárt, a királyi szívet.

Várjon! Itt most bikacsökkel zsebtolvajokat vallatnak. Szadista kéj. Ki merészel megzavarni benne? Csak a király, a király, aki bátor férfi és nem fél a mindenható komiszártól. A király áruhában elmehet mindenüvé, mert végső esetben levetheti áruháját és életárhatja lejedelmi biborát, ami még imponál.

Várjon! A kerületi rendelőben a holtra vált beteg, az adópenztárnál a nyugdíjas, a per sorsát váró fél a bíróságon, a nyelve szabadságát követelő kisebbségi a nyelvenkori kormánytól. A leégett, hajléktalan borsai, a vándorbotot faragó nyomorúság, a rend és jog új-jáépítést áhító világa, minden jóra való, hazát, hársadalmat gazdagítani törekvő szándék, akarat, tett — várjon!

Öfelsége, Románia királya, csupa szív, fenéklenség, demokratikus bensőség, nem akar várni, s nem akarja, hogy várjanak, váressanak. Az áruhát sem azért öltötte fel, mintha ebben a regényes elvegyülésben vélte volna meglátni a hivatalos élet büneit, mulasztásait. Ezeket a dolgozószobájára íróasztalánál egyetlen újságból, a közvélemény tüktetéséből, hullámaiból, a trónig elható panaszok végtelen áradatából, a legpontosabban megismerheti. Harun Al Rasid, Mátyás király még járhatott áruhában, hogy megismerje a nép sorsát, mert a társadalmi különbségek és a patriarchális viszonyok miatt, az igazság szava nem juthatott el hozzájuk. Akkor könnyebb volt Potemkin-falvakat építeni, s az uralkodókat, főhatalmasságokat hamis látszatokkal megtéveszteni. Ma semmi sem titok, sem a király, sem a kormány előtt. A komiszár, aki azt ordítja ki a kopogtatónak: várjon, a hivatalos orvosi rendelő, amely a hivatalos órákon be van zárva, a nappal szolgáló helyén horkoló rendőr, a kintásokkal vallató policáj, a munkinspektor, aki arcátlanoknak gyalázza a kérésrel eléje járuló vasutasokat, a tartományi igazgató, a vasutigazgató, aki megtiltja népmilliók anyanyelvének a használatát, a belügyminiszter, akinek a titkára paklalt a rendbontókkal, s a másik miniszter, akit milliók panamákkal vádolnak, a munkanélküliek, akiket véres fővel vernek vissza a kenyérkérdő utjokról, s a kenyér, amit a gyűjtött, de nyomaveszett segélypénzekből nem vesznek meg, az elpocsékolott milliárdok és az eltűnt, elkallódott akták, — egy élet kálváriájának siralomházi dokumentumai, — mindennap

Manoilescu titokzatos látogatása Prezan tábornoknál

Kombinációk a különös vizit körül

Bukarest, február 19.

Politikai s különösen ellenzéki körökben óriási feltűnést keltett, hogy a Mironescu kormány kereskedelmi minisztere, Manoilescu megjelent a tekintély-kormány egyik legmagasabb elnökeljöltségénél, Prezan tábornoknál. Elterjedt hírek szerint Manoilescu azt az öt éves gazdasági tervet mutatta be a tábornoknak, amit a kormány tudtával és hozzájárulásával dolgozott ki. Prezan tábornok és a miniszter hosszú ideig tárgyaltak a gazdasági terv egyes szakaszai fölött.

Manoilescu titokzatos látogatása különösen a liberális pártban okozott kínos nyugtalansá-

got. Hírek szerint a liberális vezérkarban fölmerült az a gyanakvás, hogy a jelenlegi kormány, helyesebben a nemzeti parasztpárt, a tekintély-kormány jelöltjeivel egyetértve készíti el visszavonulása útját s azzal igyekszik biztosítani a politikai élet előterében való maradását, hogy a nem óhajtott irányban való kibonyolódás támogatásával lehetetlenné teszi a liberális pártkormányt, sőt a semleges jellegű koncentrációt is.

Nem lehetetlen, hogy ez az egészen váratlan és meglepő fordulat súlyosan befolyásolja a 22-re tervezett liberális kongresszus állásfoglalását is.

Popovici élet-halál harca a kölcsönért

Titulescu is Párisba érkezett, hogy segítsen a pénzügyminiszternek

Bukarest, február 19.

A belpolitikai élet változatlanul a párisi kölcsöntárgyalások körül forog.

A tegnapi nap folyamán három távirati értesítés érkezett Popovici pénzügyminiszterrel Mironescu miniszterelnökhöz.

Az első távirat azt közölte, hogy Popovici az utasításoknak megfelelően átnyújtotta a bankároknak a román kormány utolsó ajánlatát.

Ez az utolsó ajánlat elsősorban azokra a magánkötvényekre vonatkozott, amelyeknek rendezetlensége a legmakacsabb aka-

dályát képezi a tárgyalások sikeres befejezésének. Popovici kifejtette, hogy a kérdéses részvények értékét a párisi tárgyalások hatása alatt annyira felvertek, hogy azok ma megfizethetetlenek. Románia kész rendezni ezt a kérdést, de haldékokat kér rá.

A távirat hangjában nem volt semmi biztató, ugy annyira, hogy a miniszterelnök a további tárgyalások megszakításától tartott. Mindenképpen úgy látszott, hogy ez a legutóbbi román előterjesztés a legutolsó fázisa lesz a nem sikerült kölcsönügynek.

Bizakodó távirat, megérkezett Titulescu

Később aztán megérkezett Popovici második távirata, amely már bizakodóbb volt s aztán a harmadik, amelyben Popovici arról értesíti a kormányt, hogy a francia diplomácia jóindulatu és erőteljes támogatása kedvező fordulatot adott az egész ügynek.

Ebben a táviratban közölte azt is Popovici, hogy Titulescu megérkezett Párisba s megkezdte a kölcsönügy körüli diplomáciai misszióját.

Mironescu gyengélkedik s ezért lakására hívta a minisztereket, hogy Popovici legutolsó jelentéseit rögtön tárgyalás alá vegyék. Tanácskozás közben jött aztán meg az a távirati jelentés, amely szerint Flandin francia kereskedelmi miniszter

ebédet adott Popovici tiszteletére s ezen az ebéden a francia politikai és pénzügyi élet számos kiválósága jelent meg.

Ha az előbbi táviratok nem is, ez az utóbbi jelentés teljes bizakodással töltötte el a bukaresti kormányt. Általánossá vált az a meggyőződés, hogy a francia diplomáciának mégis sikerült áttörnie a szigorú, akadékoskodó és nagyon-nagyon aggodalmaskodó pénzügyi frontot. A sikerben kétségtelenül nagy érdeme van Titulescunak, aki eleinte ellene volt a párisi kölcsöntárgyalásoknak s most mégis fenntartás nélkül Popovici segítségére sietett, hiszen már-már Románia presztízse forgott kockán.

kórusban zugják, üvöltik, jajgatják a létüket, a történetüket.

A király mindent tud, anélkül, hogy ki kellene lépnie palotája küszöbéről. És azt is tudja, hogy a miniszterek is mindent tudnak, csak azt nem, hogy ő is mindent tud. És ennek a dokumentálására megy a nép közé, a nyomorúság tanyájára és szedi a szegénység, elhagyottság, üldözöttség adatait. Így akarja megérteni azokkal, akik mindent tudnak, de semmit sem tesznek, akik mindenért felelősek neki és az országnak is, de nem felelnek semmiért, hogy tartható-e a rendszerükkel: várjon! az oki taniok kell! Ő is mindent tud, tehát most már a cselekvésnek kell következnie. Mintha mindig, mindenütt ott volna a király és nézné, hogyan bánnak a szegény, a nyomorult néppel? A román király nem a Gogol meséjébeli csá-

Gandhi békéről tárgyal s hívei ismét megkezdették a sótermelést

Bombay, február 19.

Gandhi, tegnap, szerdán délután fél 3-tól 5 óra 10 percig volt az angol alkirály vendége, akivel az indiai kormány és a függetlenségi mozgalom között megkötendő béke feltételeiről tárgyalt. A hindu szabadságvezér távozásakor így szólt igen jókedvűen a várakozó újságírók felé:

— A döntés még a levegőben lóg... Holnap már nem jövök ide!

Az angol politikai körökben helyesnek tartják azt a módszert, ha az alkirály és Gandhi megbeszélései után mind a két fél külön-külön megtárgyalja a továbbiakat a maga tanácsadó szerveivel.

Amíg azonban Gandhi az alkirálynál tartózkodott, Karachiából jelentés érkezett arról, hogy

a függetlenségi mozgalom hívei ismét megindították a sótermelést és a tenger vizéből törvényellenes módon főztek sót.

A rendőrség a sófőzők közül néhányat őrizetbe vett.

A cseh munkanélküliek és a vámháború

Prága, február 19

Feltűnéstkeltő cikket közöl az egyik cseh hetilap legutóbbi száma Bechyne közlélemezési miniszter tollából. A miniszter megállapítja, hogy a cseh-magyar kereskedelmi szerződés megszakadása óta

a munkanélküliek száma rendkívüli mértékben emelkedett egész Csehszlovákia területén.

Jelenleg hatszázezer ipari munkás áll kereset nélkül és ezek közül csupán hatvanezer részesül minimális segélyben. Ezenkívül azonban milliókra rug azoknak a száma, akik hetenként csak egy-két napot dolgoznak.

Bechyne miniszter felhívja a közfigyelmet a fenyegető veszélyre és odáig megy, hogy országos katasztrófát jósol.

Menetrendváltozás

Bukarest, február 19.

A CFR vezérigazgatósága február 20-ikától megváltoztatta a Bukarest—Kürtösi 23. számú gyorsvonat indulási idejét. Ez a gyorsvonat 20-ikán estétől kezdve az eddigi 9 óra 45 per helyett 8 óra 55 perckor indul a Gara de Nord-ról és esatlakozása lesz úgy Arad—Kürtös, mint Kolozsvár—Nagyvárad felé.

Az aradi ügyészség és újságírók konfliktusa

Arad, február 19.

Egy különös konfliktus támadt az aradi újságírók és az aradi ügyészség között. Vulpea vezető ügyész ma kitiltotta az ügyészségről az újságírókat, az ügyészség tisztviselőinek megtiltotta, hogy bármilyen információt adjanak a saját képviselőinek és hogy az intézkedés foganatosítása minél eredményesebb legyen, a főügyész lezárata a törvényszék és ügyészség közötti folyósót.

A konfliktust az idézte elő, hogy egy dr. Singer nevű aradi ügyvédnek nézeteltérése támadt a vezető ügyésszel és az aradi lapok úgy foglalkoztak az ügyvel, hogy azzal az ügyész ur nem volt megelégedve.

Az újságírók kitiltásának hivatalos indoklása ezzel szemben az, hogy egy újságíró állítólag egy titkos dosszában kutatót. Az újságíró nevét az ügyészség azonban nem akarja kiadni, és így ez a beállítás legalább is különös.

Az aradi újságírók a főügyészi rendelet ellen tiltakoztak a törvényszék elnökénél, aki megígérte, hogy a rendelet visszavonása érdekében intervenálni fog a főügyésznél.

A titokzatos pápai gróf — aki meggátolta a román kölcsön megkötését

Egy nagystilű román fezőr csodálatos története

Kira-Kirschén de Ballagio gróf — aki husz lejjel indult el Bukarestből és ma százmillió frank vagyonnal rendelkezik

Bukarest, február 19.

— Igen, megint Kira de Ballagio.

A miniszterelnökségen olyan lehangosított fejjel járkálnak, mintha egy felavatott halott feküdne a csodálatos pompával berendezett, márványfalakkal bélelt Cantacuzino-palota belső termeiben. A befentesek már tudják, hogy a miniszterelnökségi palota távirógépén megint befutott egy távirat, Popovicitól. Mironescu szobájának küszöbén összetalálkozik a secretar general az államtitkárral. Ha valaki a közelükben tartózkodik ezt a beszélgetést jegyezheti fel:

— Baj van?
— Igen, baj van.
— Megint Kira de Ballagio?

Egy fiú elindulása

Kira-Kirschén de Ballagio gróf fantasztikus és regényes múltját nemigen lehet belesűríteni egy ilyen hevenyészten összekapott riport kereteibe. Regényt lehetne csak írni arról,

hogyan lett rövid tizenkét év leforgása alatt az egyszerű brailai zsidó gyerekből az olaszországi Ballagio várkastély tulajdonosa, a dunai kikötővárosból megszökött tanoncból pápai gróf és a büszke Kira de Ballagio név viselője.

Csak rövid vezérszavakban vetítjük ide ezt a csodálatos élettörténetet.

A háború befejeztével Brailából elindult egy egyszerű zsidó fiú... Husz lej volt a zsebében... Az utlevél sem volt rendben. A háború után a megváltozott gazdasági viszonyok következtében nagy népvándorlás indult meg. Ez a különös ház kapta el Kirschén barátunkat is. Feljött Bukarestbe... és itt körülnézett. Bukarest akkoriban valóságos találkahely volt a nemzetközi fezőröknek. Senki sem tudja, hogy kikkel találkozott akkoriban az egyszerű brailai zsidófiú. Akoriban itt voltak az angolok, akik a háború alatt felrobbantott petroleumkutat miatt jöttek ide. Ideérkeztek már az első német ügynökök, akik a háború dacára már körülnéztek valami jó kiadás gseft után. Itt

Castiglioni barátja...

Senki sem tudja megmondani, hogyan sikerült az aránylag elég rövid idő alatt a fiatalembernek azt a sok millió lírát megszerezni, amivel a Ballagio uradalmat és a hozzá tartozó nevet megvásárolta magának. A háború után következett el csak az igazi konjunktúra. A szuper-konjunktúra... amihez csak az egészen kiválasztott finánczsenik értek.

Az újdonsült Ballagio pápai gróf összekerült a hírhedt Castiglioni-val és vele együtt folytatott le egynehány valóban szenzációs pénzügyi műveletet. Mig Castiglioni inkább az értékpapír-üzletek után érdeklődött, a külföldi valuták, az értékpapírok voltak a gyöngéi, az olaszországi társa az újdonsült Ballagio gróftól inkább a kézzel megfogható gseftek tüzeltek. Ballagio gróf hosszú vagonso-rokat indított utnak Románia, Törökország, Bulgária felé... és minden vagon első-

voltak a magyar szélhámosok, akik Buda-pestről és Kolozsvárról jöttek szaglászni. És olasz, francia agensektől hemzsegték a bukaresti kávéházak. Alig két, vagy három hónapig élt a brailai Kirschén ebben a nemzetközi társaságban. Az Imperiál-kávéház — ma egy textil üzlet van a helyén, meg a Café de la Paix volt a tanyájuk. Ez a pár hét elegendő volt a brailai fiúnak, hogy annyira kiművelőd-jék, hogy — rendes és szabályszerű ut-levéllel bucsút mondjon a román fővárosnak.

Senki sem tudja, hogy milyen üzletekkel foglalkozott a Brailából husz lejjel elindult fiatalember. A következő állomás, ahol feltűnt, Milano volt. Alig egy év telt el és Kirschén már gazdag ember. Brailában maradt öccsének, Henry Kirschén-nek nagyszerű ígérekkel teli leveleket küld hazra. Ujabb pár hónappal később ezeket írja:

— A pápa ösztöne pápai gróffá nevezett ki... ezentul kedves öcsém a leveleidet így címezzed: gróf Kira-Kirschén de Ballagio...

A volt brailai ifjú Milano mellett megvásárolta a több mint ezer éves Ballagio várkastélyt, a faluval és a közeli erdő-ségekkel együtt. Ballagio grófja lett.

rangu olasz textilárúval volt tele. A háború utáni lázas hónapokban senki sem volt tisztában a valuták értékével, egyetlen ember volt Európában, aki hidegen, számolni tudott — és ez Castiglioni volt, és ebbe a tudományba Ballagio gróftól is beleavatta.

Száz, vagy ezer, vagy meg ennél is több kiváló olasz textil áruval megrakott vagon küldött a lerongyolt kelet-európai államok felé — és Kira-Kirschén de Ballagio gróf már akkor sokszoros milliommós volt.

Amikor vége lett a nagy konjunkturának, Ballagio — jószímatu brailai józan-sággal átmentette a vagyonát Párisba, — oda költözött. Egyszerűen cserben hagyta Castiglioni-t, akire csak addig volt szüksége, míg megindult a felfelé ívelő pályáján.

Párisban

Kira-Kirschén de Ballagio Párisban telepedett meg. Ugyanazt az életet folytatta, mint a többi nemzetközi fezőrök, akik a nemzetközi tőke világcentrumában ütöttek fel a sátorfájukat.

Versenylocai voltak, nyílt házat vezett, a szalonjában megfordultak a párisi előkelőségek.

Es várt... És a nagy üzletek szépen be-kopogtak hozzá. Délafrikában kínálkoztott egy üzlet, Ballagio gróf tévovázás nélkül Délafrikába utazott. Az afganisztáni császár párisi utazása alkalmával felvetődött az eszme, hogy az afganisztáni adó-szedést egy ügyes ember részére hajlandó volna a császár egy évre bérbe adni. Ballagio gróf belement az üzletbe. Husz párisi apacsot, fantasztikus ruhába öltöz-tette fel, három hónapig afganisztán nyelvelkéket adottot nekik, aztán egy külön bérelt hajón Afganisztánba utazott és úgy

megnyúzta az afganisztáni jámbor adó-fizető polgárokat, hogy — az alapos adószedés után az afganisztáni császár is trónját veszítette.

Találkozás Madgearuval

Es ebben a időpontban találkozott Madgearu urral a Hotel de Bellevue szál-lodában. Az egyik felhajtója hozta Madgearu urat is. Madgearu ur, akkoriban a román ellenzéki párt egyik külföldre küldött megbízottja volt...

— Nálunk a liberálisok vannak ural-mon — mondta Madgearu, a liberális párt bukása után egészen biztosan mi követ-kezünk uralomra. Hajlandó ön segíteni nekünk? Ha sikerül a dolog, nagyon hálá-sak leszünk önnek.

— És mit segíthetek önöknek? — kér-dezte Ballagio gróf.

Madgearu részletesen elmagyarázta, hogy milyen célból küldték őt ki Párisba. A külföldi tőke megbízottait kellene Ro-mánia jelenlegi urai, a liberálisok ellen felbőszíteni. Hogy onnan külföldről Pá-

risból és Angliából útjuk meg a liberális-sok uralmát...

Ballagio gróf értelmes fiú volt. Vállal-koztott a feladatra. Pár hét múlva egy szenzációs röpirat jelent meg Párisban, melyet az összes külföldi nagytőkések kézhez kaptak. Ebben a röpiratban, melyet Ballagio gróf a saját költségén jelen-tetett meg, részletesen kifejtette, hogy Ro-mániát egyedül a Maniu—Madgearu cso-port mentheti meg. A szerény Ballagio gróf egyedül azt kötötte ki jutalmul, hogy abban az esetben, ha uralomra jön-

A kétségbeesés sikoltásai

Se fizetés, se nyugdíj...

Brassó, február 19.

Két levelet hozott a mai posta. Minden kommentár nélkül adjuk. Beszélnek ezek, helyesebben sírnak ezek maguktól is.

II.

Pénzügyminiszter Ur!

Ezuton szíves tudomására hozom, hogy az udvarhelymegyei pénzügyigaz-gatóság oklandi adóhivatala körzetébe tartozó nyugdíjasok és tanítók már mult év május óta rendetlenül kapjuk járandóságunkat, rendszeren egy havi késéssel, sőt a mult év november és de-cemberi illetéket csak folyó év január 20-án utalták ki s ugyanezkor be-szedték a régi nyugdíjkönyveket, de a folyó évre még semmit se fizettek. Is-merjük az állam nehéz pénzügyi hely-zetét, de ennek dacára nem hihetjük, hogy éppen csak a mi járandóságunk nem fizetése menti meg a hazát. Szi-veskedjék vizsgálatot elrendelni a ki-utalások elmaradásának jogossága felől

Másodszor is akasztóla alá állították a főnök ellenforradalom megszökött vezérét

Hogyan szökött meg Husszein először az akasztóla alól

Sztambul, február 19.

Emlékeztetés, hogy a menemeni ellenforra-dalmi felkelés 32 vezetőjét, akiknek nagyrésze dervis volt, az ankarai államvédelmi törvény-szék kötél általi halálra ítélte. Közülük négy-nek megkegyelmezett a parlament, míg hu-szonhét halálraítélten pár héttel ezelőtt végre is hajtották az ítéletet. A huszonnyolcadiknak, Husszan Husszeinnak, közvetlenül az akasztás hajnala előtt sikerült megszöknie a kivégzés elől.

HOGYAN SZÖKÖTT MEG HUSSZEIN AZ ELSŐ AKASZTÁS ELŐL?

A török újságok ezt a Husszeint a forradal-mi mozgalom egyik fő mozgatójaként emle-gették. A halálraítélten huszonnyolc lázadó kö-zül már többen kielehették a lelkiüket a három gerendából álló, piramisszerűen megacolt akasztófákon, amikor hajnali négy óra tájban Husszeint elhozták autón a kivégzés szin-he-lyére. A fiatal delikvens két kezét a hátán keresztbefonta, mintha meg volna bilincselve. A durva fehér rabköppényt csak közvetlenül az akasztófa alatt akarták Husszeinek kato-napozsztól készült ruhája fölé ráadni.

Nehézkesen szállott ki az autóból, mintha valóban meg volna bilincselve. Egy pillanatig mereven nézi az akasztófát, majd hatalmas ug-rásokkal, — még mindig hátán összekulcsolt kezekkel, — az akasztófa felé szalad, mintha nem tudná bevárni a kivégzés lassu, hosszan-tartó processzusát. Majd, amikor a bitóhoz ér, nem áll meg, hanem tovább rohan, szétvetett karokkal keresztül tör a katonai kordonon és eltűnik a nézők tömegében.

Nagy riadalom, fejvesztettség támad, rendőr-fütyök hangzanak el, a rend felbomlik és össze-vissza szaladnak a kivégzéshez kivez-nyelt rendőrök, csendőrök és katonák. Párat-lan izgalom uralkodik a kivégzés színhelyén. A karhatalmi közegek és a tömeges kivégzésre összehűült nagy tömeg az örült zürzavarban össze-vissza kiáltozik:

— Allj, fogjátok meg!
— Ott szalad!
— Itt szalad!
— Ott szalad jobboldalt a domboldalon!
— Nem az... az, aki a mecset felé tart.
Fogjátok el!

nek, akkor a romániai pénzügyi minis-ter, aki akkor Párisban át ágaznak, 6 rajta keresztül bonyolíták le

Madgearu—Maniu csoport tényleg ma-lomra jött. Ballagio vár. Elkövetkezett az első nagy üzlet, a nagy stabilizációs kölcsön. Itt volt a gyufa-üzlet, a Kruger-kölcsön... mely után sok millió provi-zió kínálkozott. De az történt, hogy a Maniu—Madgearu—Popovici-csoport el-felejtkezett Ballagioról. Megkötötték a kölcsönt, de a kikötött jutalékot elfelej-tették Ballagionak kifizetni...

Ballagio bosszút esküdött... Neki nem volt sürgös a dolog. Tudott várni. És most, amikor Popovici megérkezett Párisba, uton-utóféla kénytelen volt Ballagioral találkozni. Ha meghívták valahová, mikor felnyílt előtte az ajtó, Ballagio gróf távozott a fogadószobából és csak a gu-nyos arca jelezte, hogy alapos informá-ciót adhatott le Popovicitól és a romániai gazdasági helyzetről. Ballagionak tulaj-donítható az az ellenséges harc, mely né-mely francia lap hasábjain megjelent és a román kölcsön esélyeit tárgyalta... Bel-lagio bosszút esküdött és azóta szomorú hírek érkeznek Párisból a román kölcsön sorsáról.

Farkas Atadár.

és hogy a visszatartott illetmények nem lettek-e rendeltetésüktől eltérő módon felhasználva.

Egy nyugdíjas.

II.

Háromszék megye „Orbai-járás”-hoz tartozó községek tanítói már három hó-napja (decemberre, januárra és február-ra) nem kapták meg fizetésüket.

Háromszék megye póstamestere szin-tén nem kaptak három hónap óta (de-cember, január, február) fizetést.

A Háromszék megye Orbai járás (Ko-vásznához tartozó kerület) nyugdíjasai 2 hónap óta (január és február) nem kapták ki „éhbérnek” beillő csekély nyugdíjukat.

Valamit tenni kellene a fentiek ér-dekében, mert nagy nélkülözések közt várják fizetésüket, de erősen föllép-ni „bizonyos okok miatt” egyikük sem mer.

Egy régi előfizető.

— Hóhó, balléle rohan, stámal

Katonák és csendőrök vaktában álltak a fegyverüket a már hajnalodó reggelben. Co-portjaik a szélrózsa minden irányában elra-modnak, hogy üldözöbe vegyék és elfogják a bitófa alól megszökött Husszeint. A haditör-vényszék részére elkülönített helyen azután az üldöző karhatalmi közegek egymásba ütö-nek, szakasztottan úgy, mint a felsült ren-dőrök valami bohózatban.

A kivégzéshez kirendelt csapatok paranc-noka, a haditörvénytörés tagjai, valósággal tombolnak dühükben:

— A bitófa alól szökött meg a gazi
— Világraszóló szegény, — kiáltozzák és példás büntetéssel fenyegetik a rendőröket és a csendőröket, ha élve, vagy halva elő nem kerítik Husszeint.

Most őt is utóérték a sora.

Rupprecht bajor extrónörökös nem fogadja az angol király

London, február 19.

A „Daily Herald” jelentése szerint Rupprecht, volt bajor trónörökös, a napokban Lon-donba érkezett és kihallgatást kért az angol királytól. Minden fáradozása azonban hiába-vál volt, mert a kívánt audienciát nem tud-ta megkapni. Rupprecht tegnap azután csaló-dottan elutazott Angliából. Repülőgépen tért vissza állandó lakóhelyére.

Megnyílt

2 289 U szálloda

New-York

BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143

(A Gara Nord mellett)

Egy ágyas szobák 100—120 lejig, kétágyas szobák 140—160 lejig, belcérte az összes illetékeket. Modern kényelem, központú für-dés, meleg és hidegvíz minden lakosztály-ban parkett, előkézény kiszolgálás.

A tisztviselő és utazó uraknak engedmény.

Február 21

BOLONDOK

As elmekórházi főorvos, akinek magánpraxisa is van, sőt: minden bolond hozzámegyen, ezt mondja:

Tudnék magának mutatni az utcán két szász örültet, akire ráferne a kórházi polár. Ezt ők maguk is tudják magukról, nem egyet már dolgom is akadt. Lehet, hogy a rendelőmben csak, de én már láttam olyannal is tárgyalni, aki harapott karmolt és gyorsan kényszerzubbonyba került. Azért csak beszélgessem vele tovább, nincs mit félnie tőle. Szeretnék portrét rajzolni rólok.

A zseni

A zseninek csupa őszhaja van, fiatalos arca. Őt nyelvet beszél. A háboruban főhadnagy volt egy darabig, aztán hadifogoly. A hadifogságban örült meg. Ezt a hadifogságot sokáig senki sem tudta róla. Amikor még az ötleteknek volt konjunktúrája, az összes nagyvárosi bankigazgatók fölébe ültették és behúzták a párnás ajkát, úgy tárgyaltak vele. Szenzációsan új gondolatok voltak, semmire kellett volna kiütniük, csak pénz. Pénz, sok pénz. A bankigazgatók közösen anketót hívtak össze, hogy megbeszéljék az örült promócióját, aki lendülettel és alapos szakmai ismerettel előtűnt egy grandiózus gazdasági társaság körvonalait. A direktorok tapsoltak egyes részleteknél, mindenki lelkes volt és százszázalékosan kvadrált. A hiba ott történt, hogy végső konklúzióként a zseni úgy találta, hogy a Körös-menti földalatti csatornák fogja elvezetni a Káspi tengerbe.

Egy direktor ennél a momentumnál felkapta a fejét, a másik rögtön meg is csóválta. A harmink minden zaj nélkül felállt és lábujjhegyen kivonult. — Pardon, csak egy pillanatra, mondtam az utolsó, aki még a teremben maradt és hanyathomlok rohant le a lépcsőn.

A zseni azóta többször kint van, többször odabent lakik. Amikor kint van ő számol a nővére kis kőservendőjében. Soha nem téved egy fillért. Inkasszállás közben Romain Rollandot olvas, Zveigot és a magyar irodalomból ismer mindenkit. Szabó Dezsőtől Kodolányiig és Kassáktól az utolsó Baumgarten-díjasig. Neha szeretne paláknak Adyt szavalni és fitymálnézni a kalapban ülő vendégek között.

Az ügyvéd

Valóban doktor, unokabátyja a leghíresebb ügyvédek egyike Budapesten. Szép öltözék, jó szolgálat neki, agilis volt és volt az a jó klientúrája. Jól nősült. Egy dúsgazdag elvált asszonyt vett feleségül, akiknek ő vitte a válópörét. Mint boldog, nagyratörő ember feküdt le elegáns berendezett úri interieurú hálójában. A felesége arra ébredt, hogy fojtogatja. Majd kést vesz elő, és egy hajszálon mult, hogy néhány veszélytelen szurással a házában még eltudott menekülni. A férjét meggel a rendőrségre vitték. Félig meztelen csatangolt a városban. Délbe a Hileger-utcán ült a nagy sürgő házában. Amikor onnan kilépett a bíróság elé került. Persze felmentették. Azóta koldul. Neha nyomtatott kiáltványokat bocsát ki az emberiséghez, elégtételt kér, mert Molnár Ferenc tőle lopta el összes színműveit és megtagadta a tantiemeket. De nemcsak Molnár, Szomorú és Bus-Fekete is.

Hunyady Sándorról mindez még nem került ki.

A kollégák eddig adót fizettek a szegényeknek. Volt, aki száz lejt, volt aki ötvenet, huszat. Aztán rájöttek, hogy így az a bolond, aki jobban jön ki. Két-három nagyvárosi ügyvéd adózott. Ez összesen 15–20 ezer lej. A legokosabb ügyvédnek sincs ennyi havi inkasszója. Lezárták az adót öt lejt. Ez volt az egyetlen adó, amit nálunk tíz év óta nem fizettek.

A nagykereskedő

A nagykereskedőnél minden kapható, ami számszájnak s triviális tréfának in-

— Volna két vagon kancsi heringem, — mondja a nagykereskedő, — jutányosan szállítom ab has.

Lehet tőle penni kiolvasztott bolhazsirt és palackozott szaharai levegőt. Mindent azonban csak vagontelepekben.

Abszolút jó összeköttetései vannak. Lehetek kap MacDonaldtól, olyan tintával írta, amit csak ő tud elolvasni. Brianddal pertu már a rifkabil háboru óta. Ő szállította a franciáknak a lőporfütőt. Nemrég beszélt a Horthy fiával, szenzációs értesítéseket szerzett tőle.

Negyen éves. Otthon a szülők, szegények felöltöztetik reggel a fiúcskát, aki mind üzleti körutjára. Egyméterkilencven magas, negyvenöt kiló. Egy hosszú szőke zörögve lép az utcán...

Bárdos László.

Hatleganu miniszter döntése a zsilvölgyi munkabér-konfliktusban

Nagy baj ven Resicán is

Bukarest, február 19. A munkaügyi minisztérium hivatalos jelentése arról számol be, hogy a zsilvölgyi nehéz probléma, legalább ideiglenesen, megoldódott s ezzel elhárult az a veszedelem, amely a kormányt a zsilvölgyi általános bányászsztrájk formájában fenyegette.

Megírtuk, hogy három teljes napi tartó nehéz tárgyalások után tegnap este a tárgyaló felek azzal váltak el, hogy miután megegyezni nem tudnak, a döntést Hatleganu munkaügyi miniszterre bízzák, mint döntőbíróra. Mindkét fél kötelezte magát arra, hogy a miniszter döntésébe belenyugszik s azt magára nézve kötelezőnek ismeri el.

Ezt a kölcsönös megállapodást az a tényleges helyzet tette lehetővé, hogy a három napi tárgyalások folyamán a legmesszebbmenő közeledésben nyilvánult meg mindkét fél részéről. Abban a pillanatban, amikor a munkásság képviselői belenyugodtak a bérleszállításokba, már nem volt áthidalhatatlan az ellentét, a két szembenálló álláspont között. A döntőbíró felkérésének inkább elvi és taktikai jelentősége volt, mint gyakorlati.

Hatleganu miniszter ma délelőtt hirdette ki a teljes tárgyaló bizottság előtt a döntést.

A miniszter lényegében a bányatársulatok álláspontját fogadta el, amennyiben kimondta, hogy a bérleszállítást ne a fizetések, hanem a heti munkanapok száma szerint eszközöljék a társulatok.

Középkori büntanyát leplezték le Bukarestben

Margareta Didina üzelmei hat kiskoru leánnyal

Bukarest, február 19.

Bukarest erkölcsi posványából megdöbbentő erkölcsrendészeti botrányt sikerült Piturescu rendőrkormányának kihalászni. Nem új eset ez sem a leánykereskedés történetében, csak azért meglehetősen, mert a nyilvános házak megszüntetése után kialakult helyzetben történhetett meg.

Az egészségügyi törvény idevonatkozó rendelkezéseinek életbeléptetése előtt a Spajul Imprimeriei 7 számú házban nyilvános éjjeli mulató volt. Tulajdonosa, Margareta Didina a ház engedélyének megszüntetése után sem hagyott fel az üzlettel, hanem

visszatartott hat fiatalkoru leányt, akiket a legborzalmasabb rabszolgasorba kényszerített.

Nappal a leányoknak minden mozgási lehetőségét annyira korlátozta, hogy még az ablakhoz sem engedte őket, este pedig

Spanyolországban a munkásság elhatározta az általános sztrájkot

Az új kormány ígér és fenyeget

Madrid, február 19.

A baloldallal megkísérelt kibontakozás meghívulása után a kormányválság a kizárólag monarchikus jellegű koncentrációban nyert pillanatnyi megoldást. Az új kormányt a királypárti erők összefogása jegyében Aznar tengeri alakította meg, akit Romanones eredetileg is Berenguer utódjául ajánlott Alfonso királynak.

A monarchista pártok koncentrációs kormánya a betegeskedő Berenguer lakásán rögtön le is tette az esküt a király kezébe. A kabinet összetétele a következő:

Miniszterelnök és tengerészügyi miniszter: Aznar tengernagy, külügy: Alvaro Romanones, a liberális párt elnöke, igazságügy: Garcia Prieto, Alhucemas grófja, a demokrata párt vezére, pénzügy: Ventosa, mint a Cambo vezetése alatt álló katalán autonómisták képviselője, munkaügy: Maura herceg, konzervatív, közmunkaügy: La Cierva konzervatív, belügy: Hoyos márk, Madrid eddigi kormányzója, hadügy: Berenguer tábornok, (mindketten pártönkivüliek), nemzetgazdaságügy: Bugallal konzervatív, közoktatásügy: Ascon Marin.

Aznar tengernagy 60 éves. Állítólag

Viszont tett engedményt a munkásoknak is, amennyiben a társulattól kért 10–15–20 százalékos bérredukciót 5–13 százalékban szabta meg.

Eszerint azoknál a munkásoknál, akik heti három napot dolgoznak, a bérleszállítás 5 százalékos, azoknál pedig, akik 5–6 napot dolgozhatnak, 13 százalékos lesz.

A miniszteri döntés lehetővé tette a társulatoknak azt is, hogy a bérleszállítást január 1-ig visszamenőleg fogadják.

A döntés kihirdetése után a miniszter hosszú és megható beszédet tartott s arra kérte a feleket, hogy a mai válságos viszonyok között a legmesszebbmenő engedékenységgel biztosítsák egyrészt a termelés zavartalan menetét, másrészt az annyira szükséges nyugalmat.

Resicán is baj van.

A zsilvölgyi probléma megoldása után népes küldöttség kért kihallgatást Hatleganu minisztertől. A resicai munkások kívánták a kormány tudomására hozni, hogy sorsuk már elviselhetetlen, s

amennyiben nem történik valami enyhítő kormányintézkedés, nem vállalhatnak felelősséget a munkásság további nyugalmaért.

A küldöttség előadta, hogy a resicai munkásgárdának csak a fele juthat hozzá, hogy hetenkint 4–5 napot dolgozhassék. A másik fele hetenkint 1–3 napi alkalmazáshoz jut s így nem kereshet annyit, hogy terhes családját eltarthassa.

a házban titokban besurranó férfiaknak szolgáltatotta ki őket.

Ha néha razzia fogta körüli a házat, vagy gyanus vendég közeledett, Margareta Didina gondoskodott arról, hogy a leányokat meg ne találhassák.

Egyik szobájából csapóajtó vezetett a pincébe és veszély esetén a leányokat a pincébe rejtette el, a csapóajtót szőnyeggel eltakarta, sőt még asztalt is állított föléje.

Néhány nappal ezelőtt az egyik leány az árgus szemű lélekűfár házából szerencsén megszökött és ismerőseinek elpanaszolta azt az embertelen bánásmódot, amelyben Margareta Didina őket részesítette. Így szerzett aztán tudomást a dologról Piturescu komiszár, aki váratlanul rajtaütött a titkos büntanyán és az elzárt leányokat kiszabadítva, Margareta Didinát előállította a rendőrprefektúrán, majd az iratok lezárása után átadta az ilfovi ügyészségnek.

E szelvény beküldőjének

mindkét Pondó kréméből, a nem-zetközi arisztokráciából, próbát búst küldünk.

PONDVS

T. Zaharia & Cernătescu uraknak, 181, Str. Pope Nan, București.

Mellettek, partikülitok, fedettség, 5 lejt hályogokban és három antonkedjének címenre két, egy lejt ólegondó Pondó krémek tartalmát próbát búst küldünk.

Név: .....
Cím: .....

szigorú semlegességet tanusítanak a kormány iránt.

A szociálisták és a szakszervezetek elvben elhatározták az általános sztrájkot és megtették az előkészületeket annak kikiáltására. Eddig azonban még nem adtak központi utasítást a sztrájk megkezdésére.

Ezek után politikai körök Európaserre feszült érdeklődéssel várják a köztársasági baloldal magatartásának a kialakulását. Ettől függetlenül ugyanis, hogy a kormányválsággal megoldottak tekinthető-e egyelőre a spanyol államforma válsága is?

Kérdem a közlekedésügyi miniszter urat...

Bukarest, február 19.

Gyárfás Elemér szenátor a szenátus szerda délutáni ülésén erőteljes hangú interpellációt intézett a közlekedésügyi miniszterhez, Jonescu tábornok, vasúti vezérigazgató megdöbbenően szűk látókörre valló nyelvrendelete ügyében.

— Kérdem a közlekedésügyi miniszter urat, — mondotta Gyárfás Elemér, — hogy magává teszi-e Jonescu tábornok körrendeletét és hajlandó-e ezért a politikai felelősséget vállalni? Megengedheti-e az állam magának azt a fényűzést, hogy ilyen vekzaturákkal megnehezítse a személyforgalmat akkor, amikor a vasútnál már a mult évben is több, mint egy millió lejnyi deficit volt? Különben is a vasut kereskedelmi jellegű vállalat, amelynek kötelessége az ország minden állampolgárát egyformán kiszolgálni.

Külön hangsúlyozta Gyárfás azt, hogy ez a fájdalmas incidens is fényesen bebizonyítja a kisebbségi törvény megalkotásának szükségességét, hogy végre törvényes formák között rendeztessék a kisebbségi nyelvek használatának kérdése.

A kamara csütörtöki ülésén ugyanezt az interpellációt Jósika báró mondotta el a magyar párt nevében.

A kamara ülésén a különböző felszólalások közül különösen Jonescu képviselő keltett fel-tűnést, aki az iránt intézett kérdést Manoilescu ipar- és kereskedelemügyi miniszterhez, miért nem tesz semmit a cukor és cement árának a megalcsóbbítása érdekében?

Manoilescu válaszában hangoztatta, hogy a probléma igen bonyolult, s hogy ráadásul nincs is tulajdonképpen módja az árak ellenőrzésére.

Ennek ellenére ígérte, hogy rövidesen intézkedéseket tesz a cukor árának a csökkentésére, függetlenül attól, hogy a kormány a törvényjavaslatok egész sorával szándékszik összhangba hozni a mezőgazdasági és ipari termékek árát.

Ezután több apró törvény megszavazása után megkezdtek a kamat-uzsora elleni törvényjavaslat vitáját, amelyet ma folytatnak.

Modern Mozgó Brassó Telef. 518

MA és HOLNAP kerül megvételre a leghatásosabb, izgalmas hangos filmjüket:

A titokzatos szerelem

Tartalomban felülmúlja az "ELSDORT EMBERT"

Főszerepben: Betty Aman

a legszebb német filmszínésznő és B. SAMBORSKY

— WESTERN ELECTRIC beszélőgép —

Híradások

Marton Sándor és a műkedvelők

A B. L. legutóbbi száma „Fojtogatják-e Budapesti tudósait a kollégák?” címmel budapesti tudósaita kollégáitól cikket közölt dr. Marton Sándor budapesti színház ügynökségi irodájáról, aki „viszontakozta azt a vádat, hogy 6 lelkettelenül sarcolja a magyar műkedvelőket és színtársulatokat.”

Miután Marton dr. ur információiban a tényeket a valóságnak meg nem felelő módon állítja be, közérdekből a tényállást az alábbiakban vagyunk bátrak ismertetni:

Hogy a hivatásos színházaknak mennyit számít fel a Marton-ügynökség, ez a városi kültelkek és a magyar falvak szegény és szegény műkedvelőit nem érinti, de annál inkább áj nekik a Marton-ügynökség lelketlen, kapzsi eljárása, amide az egyfelvonásos tréfákért 1. január közepéig a román zenészek egy-egy ülete után szedett 100 lejes díjakat 300 lejre emelte fel, amit velünk 1931. január közepén látni Fülöp, a román zenészek egyesületének temesvári megbízottja között. Ugyancsak endkivül erős mértékben felemelte Marton r. ur a háromfelvonásos darabok műkedvelői jogdíját is.

Budapesti tudósait nyilván megtevesztette Marton ur, amide neki csak a román zenészek egyesületének tavalyi elszámolását mutatta. Ezekben még tényleg az egyes kis darabok után beszédett 100-100 lej után van elszámolva 85 lej, a Marton-ügynökség számára, aminek megfizetése elől műkedvelőink sem is zárkóztak el és emiatt a mostani akció meg sem indították volna.

Am, de Marton ur utasítására hivatkozva, a román zenészek egyesülete január közepétől egyfelvonásos tréfaként 300 lejelet szed a legnagyobb szegénységben tengődő magyar műkedvelő csoportoktól, akiket önzetlen lelkesség, a magyar nyelv ápolásának szükségessége vezet tevékenységükben. Marton ur most le akarja tagadni ezt? Hogy merné akkor hát a román zenészek egyesületének temesvári megbízottja e 300 százalékkal megdrágított díjakat beszélni, amelyeket az egyesület 10-15 százalék jutalék levonásával el is számol Marton dr. urnak? Marton ur tagadását az a tény is megcáfolja, hogy a múlt év tavaszán felkérésünkre a Magyar Párt bányai tagozata levelet írt ez ügyben Marton urnak, aki azonban már akkor 300 lejt követelt egy egyfelvonásos tréfa jogdíja fejében és 500 lejt a háromfelvonásos színdarabok után. Pedig elszámolásaiól látnak, hogy hivatásos színtársulatnak egy esetben pusztán 40 lejt számítot fel, háromfelvonásos színdarabért. — Ez igen szép, de miért akarja 6 tönkretenni a 300 százalékos árdrágítással a magyar műkedvelő csoportokat, amelyek nemzeti missziót töltenek be a magyar nyelv ápolása és az iskolán kívüli népnevelés terén?

A szomorú tény az, hogy a Bánság koldus-azegény magyarságának szerény önképzési, művelődési és szórakozási lehetőségét tönkretette Marton dr. ur kapzsi lelketlensége. Ma már a magyar műkedvelők alig-alig játszanak, mert nem hajlandók utolsó banciaikat Marton dr. zsebeibe adni, még akkor sem, ha talán a darabírók is kapnának ezen összegekből. Miután azonban a legtöbb esetben az ügynökségi iroda megvásárolja a megírt darabot, valószínűleg a magyar írók számára is közbűbös, hogy mennyi jogdíjat sarcol ki a tönkretett bánsági magyarságon az éhes ügynökség.

Vajszínű, hogy az erdélyi magyar műkedvelők hasonló módon súlyosan érzik a budapesti ügynökségi iroda eljárásának következményeit, miéltis a B. L. t. szerkesztősége a romániai őszmagyarságnak tenne szolgálatot, ha minél erősebben kipellengéznék a budapesti iroda eljárását. Talán akkor észbekapna és visszaszívna sérelmes intézkedését.

Pogadj a t. szerkesztőség megkülönböztetett tiszteletünk nyilvánítását, mellyel vagyunk

kiváló tisztelettel:
Gazda István
titkár.

Ostra (Apolló) Mozdó

Brassó

Csütörfőkönn színház miatt csak
5-7-7-9-ig van előadás

Pénteken 5-7-7-9-9-11-ig

»SIMBA« az állatok királya

Szombattól CARLO ALDINI első számú
beszélő hangos éneklő filmje

Harc az alvilággal

lesz vetítve

Huszonnégy egyetemi tanárt letartóztattak Olaszországban

Halál vár Gurri anarchistára, aki legutóbb merényletet tervezett Mussolini ellen

Lugano, február 19

Az itt megjelenő „Libera Stampa” jelentése szerint Olaszország területén az utóbbi időben sorozatos letartóztatások történtek.

A letartóztatottak között huszonnégy egyetemi tanár van, akiket azzal gyanúsítanak, hogy fascista-ellenes összeesküvésben vettek részt.

Az antifascista mozgalom lábrakapása azzal van összefüggésben, hogy a bíróság rövidesen tárgyalni fogja Gurrinak, a Mussolini-ellen tervezett legutóbbi merénylet értelmi szerzőjének ügyét.

Valószínűnek tartják, hogy Gurri halálra fogják ítélni és az antifascista agitáció ezt akarja mindenáron megakadályozni.

Hir szerint a kormány intenciója szerint nemcsak Gurrit ítélik halálra, de halálos ítélet vár ezenkívül néhány letartóztatott egyetemi tanárra is.

A kritikát birni kell!

A „L'Indépendance Roumaine” támadása Harsányi Zsolt ellen

A nemrég Kolozsváron járt magyar újságíró cikksorozatát írt a Pesti Hírlapban romániai tapasztalatairól

Bukarest, február 19.

A „L'Indépendance Roumaine”, a liberális párt francia nyelvű lapja, legutóbbi számában éles támadást intéz Harsányi Zsolt ismert magyar író ellen. Harsányi tudvalevőleg nemrég látogatóban volt Kolozsváron, ahol ifjúságát töltötte és erről a látogatásáról most cikksorozatban számol be a „Pesti Hírlap” hasábjain.

A „L'Indépendance Roumaine” szerint Harsányi tiszteletlenül emlékszik meg Romániáról, amelynek erkölcsi hibáit súlyosan kifogásolja, továbbá közigazgatási módszereit helyteleníti.

Főleg azonban — ugylászik — az fáj a liberálisok lapjának, hogy Harsányi Zsolt néhány kiváló és becsületes közéleti férfiúról is számot ad és így többek között dicsőreleg emlékezik meg a nemzeti párti Boila Romulusról, aki — Harsányi információi szerint — nemcsak hogy nem gyűjtött vagyont közéleti működéséből, hanem még családi javainak nagyrésztét is közölcokra áldozta.

A L'Indépendance Roumaine természetesen nem mulasztja el, hogy a „Pesti Hírlap”-ot ebből az alkalmából a „románfaló sajtó” epitetonnal ne tisztelje meg.

Párisban letartóztatták Rudinescu Victort, a híres nemzetközi csekkcsalót, akinek karrierje Romániából indult el

Páris, február hó 19.

A párisi rendőrségnek hosszas nyomozás után sikerült elcsipnie Rudinescu Victort, a már hírhedt vált nemzetközi csekkcsalót. A letartóztatott nemzetközi szélhámos román állampolgár. — Több évvel ezelőtt szökött meg Bukarestből, ahol egész csomó csalást és visszaélést követett el. A romániai rendőrség is körözlevelet adott ki ellene, de nem sok eredménnyel. A nagystili és előkelő fellépésű szélhámos különböző álnévek alatt szinte egész Európát bejárta s mindenütt a „legnagyobb sikereket aratta”.

Ez a paradicsomi élete azonban csak addig tartott, amíg mindazokban az országokban, ahol megfordult, ujjenyomatával és fényképpel egészítették ki a rendőrségi nyilvántartó könyveket.

Legutóbb Ausztriában tűnt fel, ahol sikerült néhány fedezetlen csekkel elhelyeznie, de aztán gyorsan szökött.

kellett, mert a rendőrség a nyomában volt.

Az ausztriai kaland után a francia Rivierán kötött ki s itt hívta fel magára a francia rendőrség figyelmét, amely már számos ellene szóló körözlevelet halmozott fel. A rendőrség figyelni kezdte, sőt már a letartóztatási végzést is kiadták ellene, a rendkívül jószímatu szélhámos azonban megneszelte a veszedelmet s hirtelen eltűnt a Rivieráról.

A francia rendőrség azonban már nem vesztette el a nyomát.

Tegnap este Páris egyik előkelő szállodájában rajtaütöttek a detektívek és letartóztatták.

Szobájában számos, a legkülönbözőbb nevekre szóló utlevelet találtak és nagymennyiségű pénzt. Rudinescu nem tagadta a terhére rótt csalásokat. Előkelően viselkedett s legelőzékenyebben mesélt el magáról mindent, ami csak érdekeltette a rendőrséget.

Egy volt magyar emigráns miatt:

Párisban botrány zajlott le az osztrák parlamentben

Wallisch Kálmán szocdem képviselőt nem engedtek beszélni, a jobboldaliak. Ütötték, rugták, karmolták egymást a képviselők

Bécs, február 19.

A nemzeti tanács tegnap délutáni ülésén olyan botrány ment végbe, amelyhez hasonló nem igen ismernek a politikai feszültség mellett is többnyire kedélyes osztrák parlamentarizmus annálselei. A költségvetést tárgyalták s a vita teljesen nyugodtan folyt, amíg sor nem került Wallisch újdonsült szociáldemokrata képviselő szűzbeszédére, aki élesen bírálta kezdte a költségvetési javaslatot.

Wallisch Kálmán, a magyar proletárdiktatura alatt különböző terroriztikus cselekmény ügyében mint forradalmi törvényszéki elnök tevékenykedett és állítólag számos embert kivégeztetett, sőt 1927. júliusában, a bécsi vörös nap idején is mint a muramenti Bruch polgármestere ki akarta városában kiáltatni a proletárdiktaturát.

Amikor Wallisch a szónoki emelvényre lépett, a jobboldali képviselők multjára célozva indulatos kiáltásokkal fogadták: — A parasztok gyíkosa akar beszélni! Az osztrák parlament szégyene! — ordít-

tották feléje.

— Ti vagytok azok! — válaszolta Wallisch.

Henzl képviselő ismételt gyilkosnak bélyegzi Wallischet, mire ez viszont hazugnak és aljásnak mondja.

Strassner elnök hiába csemet állandóan és kér nyugalmat, a heves szócsata most már valósággal tombol.

— Takarodjék Magyarországra! — veti oda Wallischnak Hüber képviselő s a többi jobboldali képviselő szinte kórusban egészítik ki szavait:

— Nem fog beszélni!

A baloldal sem marad tétlen s erélyesen védelmébe veszi Wallischet.

— Akiknek nem tetszik, kimehet, — nyugoztatják.

Hüber újra közbeikt:

— Megbélyegzett vérengző bestia! Wallisch: Ezt bizonyítania kell! — vágja vissza a magából kikelt szociáldemokrata vezér.

Itt a már izzó szenvedélyek kitornek. Így a bal- mint a jobboldali képviselők

már nem tudják tartóztatni magukat, ki-rohamnak a miniszteri széksorok előtti szabad térségre s ott bajhagynak.

Néhány pillanat alatt egy összegabalyodott embergomolyagot képeznek, amelyben mindenki üt, rug, karmol, kit-hol talál s közben harci ordítás tölti be a termet.

A levegőben székek, könyvek, tintatartók röpködnek s jobbra-balra locsan a fekete folyadék. Heinel kereskedelemügyi miniszter jellemző osztrák higgadsággal összekapkodja a keze ügyében levő tintatartókat és az elnöki pulpitusra menti őket, ahonnan a szolgák gyorsan elhordják azokat, hogy a tusakodóknak ne legyen muniója. A verekedőket csak mintegy tízperces közelharc után csak rült szétválasztani.

A nagy dulakodásban valamennyi résztvevő képviselő könnyebben-súlyosabban megsebesült. Sokuknak hatalmas daganat disztette a fejét.

A csatateret a kizitusa végetértével ruhák, gallér- és kézekgombok, letépett gallérok és kézelők, nyakkendők és öltönycafatok borították.

Wallisch maga az emelvényen maradt és folytatni akarta beszédét, de ez a fűlsiketítő lármában sehogysem sikerült neki. Közben az elnök elhagyta a termet s csak a nyugalom helyreállításával tért vissza, hogy berekessze az ülést.

Ezután a frakciók elnökei egyórást tekeztet tartottak, amelyen a Heimatsblock bejelentette, hogy

elhagyja az ülést, amennyiben Wallisch újból megkísérelné a felszólalást.

Amikor az elnök ismét megnyitotta az ülést és a szót a történetek ellenére Wallischnek adta, a Heimatsblock képviselői testületileg felálltak helyükről és kórusban kiáltva: „Megnyit a szovjet!” — elhagyták a termet. Az ülés befejeződésével a képviselők még sokáig vitatták a folyosókon a lejátszódott botrányt s a jobb- és baloldal kölcsönösen egymást okolja a verekedésért.

A jobboldali Heimatsblock egyébként este hivatalos közleményt is kiadott a nevezetes ülésről s leszögezi, hogy megakart akadályozni egy olyan képviselő szereplését az osztrák parlamentben, akinek magyarországi viselkedését már többször súlyosan megbélyegezték. A Heimatsblock felfogása szerint szégyene a nemzeti tanácsnak, hogy ilyen ember benne szóhoz juthat.

A parlamenti botrányt egész Bécs méhőn tárgyalja és kommentálja.

Amszterdamban ellop-ták a Remarque-filmet

Amszterdam, február 19.

Az itteni „Emschede” mozgószínház be akarta mutatni Remarque „Nyugaton a helyzet változatlan” című filmjét. A bemutató előadásra a színház terme szűfőlésig megtelt, nagy volt azonban a filmoperátor meglepetése, amikor a gópet el akarta indítani és azt vette észre, hogy a tekercsről ellopták a filmet. — Azonnal jelentették az esetet a rendőrségnek, a filmre azonban nem akadtak rá.

A közönség, amikor bejelentették előtte, hogy az előadást nem tudják megtartani, püsszegésben tört ki és visszakövetelte a befizetett jegyek árát. A mozgószínház pénztára kénytelen is volt a jegyek árát megtéríteni.

A nyomozás eddig nem vezetett eredményre, azt sejtik azonban, hogy osztrák hitleristák keze van a dologban.

Monopoltrazziák rémítik Vásárhely lakóseit is

Marosvásárhely, február 19.

Az itteni rendőrség teljes gőzzel felküdt neki az öngyújtók, kovák, dohány és egyéb monopolcikk felkutatásának. Nincs nap, amikor a teljes apparátussal működő „szemfülesek” le ne stoppolnának egy-két öngyújtót, vagy egy pár darab kovát. A napokban Naphegyi Gyula kereskedőt fogták el, akinél néhány kovakövet találtak.

A rendszernek megfelelően azonnal megbírságotlalt jó pár ezer lejig. Ugyanez történt Mózes Károly mérszárossal is, akinél viszont egy néhány kilónyi dohánnyt találtak.

A rendőrség feltűző buzgótsága valószínűleg nagy ribilliót váltott ki.

Minden tájfalmat rheumát, idegfájdást, zsábat, isi-ászt, fogfájást miérent, izületi gyulladásokat, mirigydagadatokkat, gyulladásos folyamatokat megszüntetnek a

„Radiogen védjeggyel” valódi radium-kompresszek. Kompresszek ára 450 1800 lejig. Krafft & Herbert. Brassó.

február

A nyiregyházi gyilkosság a bíróság előtt

Klein Sándor, aki eddig az akasztófától rettegett, cinikusan viselkedik a tárgyaláson

Ehrenfeld Magda és a két szerelmes tisztviselő tragikus históriája

Nyiregyháza, február 19.
A nyiregyházi törvényszéken szer-
deléltől kezdtek meg az odaváló
Ehrenfeld-féle fatelep tisztviselőjének,
Klein Sándornak bűnügyében a főtár-
yalást.
Klein az elmúlt év őszén meggyilkol-
ta Stark Andor nevű tisztviselőtársát,
maga a gyilkosság után elszikkasztott
a fatelep pénzeiből 1000 pengőt, és ki-
szökött Olaszországba.
Egyéb hatalmas lelkiismereti furdalá-
sok kezdtek gyötörni, levelekben
allotta be a gyilkosságot és visszajött
magyarországra. Nagykanizsán került
rendőrkézre s azóta vizsgálati fogság-
ban várta, hogy a törvényszék ítéletet
mondjon felette.
Minthogy a gyilkosság egy bonyodal-
mas szerelmi regénynek az utolsó feje-
te, a bűnügy főtárgyalását óriási ér-
deklődés előzte meg és zsúfolt tárgyaló-
teremben kezdte meg az ügyész a vád-
tat felolvasását.
A vádirat szerint Klein Sándor felté-
nyességből ölte meg Stark Andort, aki
vezetője volt az Ehrenfeld-féle fate-
lepek. Klein halálosan szerelmes volt
munkaadója leányába, Ehrenfeld Mag-
da, Stark azonban jobban tetszett a
leánynak és
Klein elhatározta, hogyha kell, erő-
szakkal is megszabadul vetélytársától.
Egy októberi délután, a hivatalos órák
után, vasdoronggal leütötte szerencsé-
sét vetélytársát, valósággal szétzúzva a
pajzsváráját, a holttestét később kicipelte
a udvarra és egy előre megásott gödör-
be elásta. Másnap a holttest fölé fát ra-
katott, hogy az utolsó nyomot is eltűn-
tesse. Azután leveleket hamisított s azok
alapján úgy tüntette fel a dolgot, hogy
Stark 1000 pengőt szikkasztott és a pénz-
t megszökött. A pénzt azonban maga
vitte fel és három nap múlva Budapest-
re utazott, majd Olaszországba akart
menni, de utközben a nagykanizsai
rendőrség letartóztatta.
A gyilkos, aki a börtönben állandóan
az akasztófától rettegett, a tárgyalá-
son nyugodtan sőt cinikusan viselke-
dett.
Amikor a vádirat elhangzott és Klein
Sándornak a budapesti főkapitányság
előtt tett vallomását is ismertették, az
elnök az iratok közül elővette azt a há-
rom levelet, amelyet a gyilkos valahogy
Genuában adott postára.

Az első levél a nyiregyházi rendőr-
ségnek szólt.
— Ember, ha vétkezik, — írta benne
a gyilkos — bűnhődni kell. Ilyen sötét
lelkiismerettel nem tudok élni.
Leírta azután pontosan a gyilkosságot
és annak indító okait. Ungyilkos akart
lenni, de anyjára gondolt és nem volt
ereje itélkezni önmaga felett.
A szüleinek küldött levelében azt írja,
hogy legyenek vallásosak, bizznak le-
tenben és legyenek erősek a rájuk mért
csapás elviselésében. Klein a levél fel-
olvasása közben heves zokogásban tört
ki, de később megnyugodott és ismét hig-
gadtan válaszolt a hozzáintézett kérdé-
sekre.
Az Ehrenfeld Magdának szóló levél-
ben is pontosan beszámolt a gyilkosság-
ról.
— Az életem már tönkrement — írja
a gyilkos — nem okok érette senkit,
bár az anyád az oka mindennek. Örökké
szeretni foglak.
Az izgalmas jelenetekben bővelkedő
kihallgatások után az elnök a tárgyalást
a délutáni órákra halasztotta. Amikor 4
órákor ismét megkezdették a tárgyalást,
folytatták Klein kihallgatását.
Klein a fatelep irodájának helyszíni
rajza alapján azt igyekezett bebizonyí-
tani, hogy ott elég hely volt arra, hogy
a dulakodás közben megtántorodott
Stark Andor fejét beleüsse a mázsa
egyik vasalkatrészébe.
A gyilkos kihallgatása után a tanúk
állanak a bíróság elé. Stark Béla, a meg-
gyilkolt unokaöccse, aki Ehrenfeld Mag-
da, Stark Andor és Klein szerelmi visz-
onyáról tesz lényegtelen vallomást.
Ehrenfeld Mártonné a következőket
adta elő a bíróság előtt: Klein és Stark
egyformán jó tisztviselők voltak és mind
a kettővel meg volt elégedve. Most az
elnök a következő kérdést intézte a ta-
nuhoz:
— Mit tud arról, hogy leánya nagyon
közel barátságban volt Klein Sándorral?
Az ügyész és védő egyszerre ugranak
fel és követelik a zárt tárgyalás elren-
delését, aminek a bíróság eleget is
tesz.
Fél 7 órákor ért véget a zárt ajtók mö-
gött folytatott tárgyalás s Ehrenfeldné
ezután kijelentette, hogy a fatelepről el-
szikkasztott 1000 pengő miat nem kívánja
a vádlott megbüntetését. A tanút és a
vádlottat szembesítik s azután a bíróság
eltekint Ehrenfeldné megeskütésétől.

Ehrenfeld Magda kihallgatása

A tárgyalás ma délelőtti folytatásán
Ehrenfeld Magdát hallgatták ki. Ehren-
feld Magda elegáns angolszővetruhában és
lakkipőben lép a bírói emelvény elé.
Diktálja személyi adatait, majd az elnök
figyelmezteti, hogy megtagadhatja a val-
lomást, ha érdekelve van a vádlott sze-
mélyét illetőleg.
— Nem vagyok érdekelt — mondotta
Ehrenfeld Magda — vallomást teszek.
Az elnök ezután arra hívja fel figyel-
mét, hogy tekintettel arra, hogy erkölcsi
életére vonatkozólag is kérdéseket intéz-
nek hozzá, zárt tárgyalást rendel el.
— Nyílt tárgyaláson akarok vallani —
válaszolta erre Ehrenfeld Magda.
— Kérem akkor arra is válaszolni kell,
milyen viszonyban volt ön Klein Sán-
dorral?
— Pajtási viszony volt közöttünk.
Elnök: Hogy érti ezt? Legyen szíves
magyarán megközelítenie.
— Ő avatott be engem az irodai mun-
kák titkaiba — válaszolta a leány.
Elnök: Nem fejlődött ki ebből bizalma-
nos viszony is kettőjük között?
— Nem!
Elnök figyelmezteti, hogy vallomása
ellenében van Klein Sándor vallomása-
val. Ehrenfeld Magda azonban megmarad
állításai mellett.
— Csokolózott Klein Sándorral?
Ehrenfeld Magda elpirul és nem vála-
szol.
— Klein azt vallotta, hogy maga a la-
kására is járt.
— Ez nem igaz!
Elnök elrendeli a vádlott és a tanu
szembesítését.
Klein a szemébe mondja a leánynak,
hogy igenis többször volt a lakásán.
Elnök: Szerelmes volt ön Klein Sán-
dorba?
— Szimpatizáltam vele.
Elnök: Cédulákat is találtak, amelyek
Klein Sándor önt találkára hívta.
Itt Ehrenfeld Magda szól közbe: Az
nem jelent semmit!
Az izgalmas szembesítés után elnök a
tárgyalást délutánra halasztotta el.

Legközelebbi világfilmünk
**VIHAR-
EXPRESS**
LON CHANEY legutolsó hangos-
slágere a brassói
Modern Mozgóban.

Február 21

Rádió bateriák nélkül

Vásároljon egy Philips
állandó töltőt és
PHILIPS anódtransz-
formátort, mert ezáltal
egyszersmindenkora
hálózati vételre állít-
hatja be készülékét.
Egyetlen mozdulat és
az akkumulator töltve
van. Mind a két készü-
lék áramfogyasztása
jelentéktelen.

Az összes PHILIPS készülékek PHILIPS MINIWATT lámpákkal vannak ellátva

Emberekkel labdázott a dunántúli hóvihar

Két fiatal leány rettenetes halála

Kaposvár, február 19.
Néhány napon keresztül borzalmas ere-
jű hóviharok tomboltak a Dunántul fe-
lett, ahol a hófúvások következtében né-
hány város, többek között Kaposvár la-
kossága is teljesen elvágódott a külvilág-
tól és a világ eseményeiről is csak rádió
utján értesült. — A hóviharkatasztrófa
pusztításairól azonban csak most érke-
nek be a részletes jelentések.
A sümegi állomáson a hóvihar felbori-
tott egy mozdonyt.
amely a mozdonyvezetőt is maga alá te-
mette. A megrendítő tragédia színhelyét
napokig nem sikerült megközelíteni és
csak szerdán sikerült a felborult moz-
donyt két másik vontatómozdony segít-
ségével a sínekre emelni és a mozdony-
vezető holttestét kiszabadítani.
A gyónki országúton
a hótömegek eltakarítására kivezényelt
hatolvas hóékek mellett dolgozó embe-
rek két férjholttestet találtak hóval
eltemetve.
A két ember hazafelé igyekezett, de a

rettenetes erejű szélviharban és hófúvás-
ban mind a ketten megfagytak.
Legrémesebb volt azonban az a szeren-
csétlenség, amely a Tapolca közelében
levő Sáska községben történt.
Február 15-éről 16-ra virradó éjszaka Sás-
ka község fiatalasága táncmulatságot ren-
dezett. A korcsmából, ahol a mulatságot
megtartották, éjjel fél 2 óra körül két
fiatal lány elindult a vendéglőhöz körül-
belül 200 lépésnyire levő otthonába. A
hóvihar, amely teljes erejével akkor kez-
dett tombolni, a két szerencsétlen terem-
tést hihetetlen erővel ragálta magával
A két leány nyomtalanul eltűnt és hoz-
zártartozók feljelentésére a csendőrség,
a község lakossága napokon keresztül
hiába kereste.
Tegnap végre mind a kettőnek holttestét
megtalálták. A vihar ugyanis az egyik
leányt 800 méternyire sodorta magával és
ugy vágta földhöz, hogy nyomban ször-
nyet halt. A másikkal még borzalmasabb
módon végzett az ítéletidő: két kilomé-
ternyire röpítette a falutól és a határban
levő tóba dobta be.

Üzlet a halottakkal

Nagyvárad, február 19.
A nagyváradi olaszii temető borzalmairól
már írt a B. L. is. Kiderült, hogy a temető,
Jankai Mihály, egymásra temette a halottakat.
A kórházban elhaltakat, három-négyet dobta
be egy sírgödörbe, minden jel nélkül.
Az üzemekre egy elbocsátott szolga, Doban
János hívta fel a nyilvánosság figyelmét. Jan-
kaiék külön váddal reflektáltak, amelyben el-
mondották, hogy a sírásó évek óta fosztogatta
a sírokat és abból meggazdagodott.
Háromszáz ezer lej vagyona van, gyönyörű,
divatos ruhái a sírásónak, aki különben ron-
gyaiban egy együgyű, rongyos csavargó be-
nyomását kelti.
Magánosok jelentkeztek, akik elmondották,
hogy az olaszii temetőben eltűntek hozzátar-
tozók sírjai.
De nemcsak a sírhelyekkel folyt galád spe-
kuláció, elloptak egy sereg sírkövet is.
A vizsgálat két irányban folyik. A temetői

adminisztráció hanyagságait a város vizsgá-
latja ki, a büntügyi rész a rendőrség kezében
van. Tegnap híre terjedt, hogy a rendőrség
Jankai Mihályt is letartóztatta.

Készül a Szovjet-ellenes front

Berlin, február 19.
Ideérkezett jelentés szerint az „Izvesz-
tia” című szovjetorosz lap legutóbbi szá-
ma vezércikkét közöl, amelyben három
jelenségre mutat rá, amelyek egy szovjet
ellenes háború előkészítéséről szólnak.
Az első jelenség az — írja a lap —, hogy
a Népszövetség elismította a német-len-
gyel ellentéteket. A második jelenség a
Balkán-federáció létrehozása, míg a har-
madik az agrárállamok együttműködése.
Az „Izvesztia” szerint ezek a jelenségek
világosan mutatják, hogy egy szovjetel-
lenes front van kialakulóban.

B. L. 3

A megpofozott városi tanácsos, akit a bíróság felmentett az izgatás vádjától

Erdekes tárgyalás a nagyváradi törvényszék előtt

Nagyvárad, február 19.

A nagyváradi törvényszék előtt egy sokat meghurcolt munkásveér állott tegnap: Ullmann Sándor kereskedő, a dolgozók blokkja városi tanácsosa.

Ullmann a tavaly augusztus elsején „vörös nap” előtt a rendőrség letartóztatta. A munkásvezér egy szerkesztőségéből lépett ki az utcára éppen, amikor erőszakkal elfogták és bevitték a rendőrségre. Ullmann Sándor a vád szerint beszélgetni kezdett a rendőrséggel, akiket

a hadsereg, az állam, a feljebbvalók és a fennálló társadalmi rend ellen izgatott.

Kommunista eszméit propagálta a rendőrszobában Ullmann Sándor, aki állítólag a király személye ellen sértő kifejezéseket használt.

A Marzescu rendtörvény 12-ik szakasza alapján és királysértés miatt indult meg az eljárás Ullmann Sándor ellen, aki a tegnapi vádát a bíróság elé. Az utóbbi vádat már a vizsgálóbíró elrejtette, így csak a rendtörvénybe ütköző cselekedetek szerepeltek.

Dr. Pop Augusztin elnöki tanácsa tárgyalta az ügyet. A vádlott előadja, hogy nem érzi magát bűnösnek. Elmondja, hogy az utcán fogták el és cipelték a rendőrségre. Idézést hiába kért, nem mutattak fel előtte. A központi rendőrségről elvitték a régi sziguranca épületébe, ahol jelenleg a kerületi rendőrség székel. Itt néhány rendőr volt és

a rendőrök panaszkodtak, hogy rossz a helyzetük, rosszak a gazdasági viszonyok.

Ő azt válaszolta, hogy a paraszt ember baján csak a szövetkezeti termelés segíthet s hogy, a nyomornak az az oka, hogy a vagyon egyenlőtlenül van elosztva. Beszélgetés közben belépett Cotca Simon rendőr, aki az egészről nem hallott semmit és

arcul ütötte Ullmann, akinek a szemüvege leesett és inge, arca véres lett.

— Nekem, mondta Ullmann, mint városi tanácsosnak van alkalmam, hogy propagandát csináljak a nyilvánosság előtt: nincs tehát szükségem arra, hogy négy rendőrnek beszéljek.

Kihallgatták tanuként Pásztor Ede főszerveztőt, aki látta Ullmann letartóztatásának körülményeit. Albani Tirou román hírlapíró szintén. Berkes József hírlapíró azt vallotta, hogy engedélyt kért a fogoly meglátogatására. Megkérdezte, hogy bántalmazták-e őket, neki azt mondták, hogy nem. Azt látta, hogy Ullmannak nincs szemüvege és orrán sebhely van, Ullmann elmondta, hogy egy rendőr ráugrott és megütötte az öklével.

Radovici komiszár elmondta, hogy preventív intézkedésről volt szó, a prefektus rendelte el, hogy a hirdetés „vörös nap”-ra való tekintettel a gyanús személyeket helyezték őrizetbe.

Radovici komiszár és több rendőr azt vallották, hogy Ullmann tényleg izgató kijelentéseket tett a rendőrök előtt.

A vád- és védbeszéd elhangzása után

a törvényszék felmentette Ullmann. Savoin ügyész felelkezett.

Miért kap a regáti hadirokkant hétszer olyan magas nyugdíjat, mint az erdélyi?

Egy sürgősnek deklarált törvényjavaslat — egyszerűen eltűnt a kamara törvényrengetegében...

Bukarest, február 19

Martin János, az aradi rokkant egyesület elnöke Bukarestben érkezett, hogy megérdeklődjön, mi történt azzal a törvényjavaslatl, amely már ugyan hónapokkal ezelőtt, mint sürgős törvénytervezet a parlament előtt felelt, de azóta egyszerűen eltűnt abban a törvénytervezet rengetegében, melylyel a kormány elárastja a törvényalkotó testületet.

Az aradi rokkant egyesület elnöke az alábbiakban világít rá erre a felháborító és égbekiáltó igazságtalanságra, a melyet éppen az előbb említett törvény lett volna hivatva rendezni.

— Az erdélyi katonai nyugdíjasok pontosan hétszer annyi kevesebb nyugdíjat kapnak, mint a regáti kollégáik.

Még decemberben történt, hogy a parlament egyetlen rokkant tagja, Vlad rokkant generális kamarai képviselő egy törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé, melyben arról volt szó, hogy ezentul a katonai invalidusok között nem lesz különbség. Akár Erdélyből, vagy a Regátból is származnak az illető nyugdíjas, teljesen egyforma nyugdíjat kap a nyugdíjkielégítől. Mert hiszen egyenesen felháborító és mondhatnám bornírt megállapítás volt idáig, hogy az a nyugdíjas katonai rokkant, aki véletlenül a Regátban tartózkodott, hétszer olyan magas nyugdíjat kapjon, mint az erdélyi kollégája. Hát nem egészen mindegy, hogy egy orosz golyó vagy a központi hatalmak fegyvergyáraiban készült szörny tette kenyerkeresetre alkalmatlanná az illető nyugdíjast? Vlad rokkant generális törvénytervezete éppen ezen a súlyos és megbocsájtathatlan intézkedésen akart segíteni.

A törvényjavaslat, mely egy szakaszból állott az alábbiakat tartalmazta:

Az 1929 augusztus 20-án megjelent régi törvényjavaslat módosítása, mely a 7-ik cikkében a beszarábiai katonai nyugdíjasok részére ugyanazt a nyugdíjat állapítja meg, mint amilyent a regáti nyugdíjasok kapnak, — ezentul az erdélyi nyugdíjasok részére is ki-terjesztessék. Azaz ezentul nemcsak a beszarábiai hanem az erdélyi nyugdí-

jasok is egyazon nyugdíjösszeget élveznek. Mivel ezzel megszűnik az az erkölcstelen tény, hogy a regáti és beszarábiai katonai nyugdíjasok hétszer olyan magas nyugdíjat kapjanak, mint az erdélyi kollégáik.

Ezt a törvényjavaslatot, melyet december másodikán nyújtott be Vlad generális, az egész parlament elfogadta.

sőt közfelkiáltással kimondták a sürgősségét is, ami azt jelenti, hogy néhány napon belül a kamara köteles megszavazni a törvénytervezetet. Ezzel szemben mi történt?

A törvénytervezet először is a Legfelsőbb törvényhozó bizottság elé került. Ez a bizottság véleményt kért a pénzügyminiszteről és a központi nyugdíjkielégítől, hogy vajjon, van-e a kormánynak annyi pénze, hogy

ezt a sok milliós többletet, mellyel idáig az erdélyi rokkantak meg voltak nyomorítva, ki fogja-e tudni fizetni, ha a javaslatból tényleg törvény lesz?

Nem tudjuk, hogy a pénzügyminiszterium milyen választ adott, a Legfelsőbb Törvényhozó tanács pedig milyen választ kapott, csupán azt állapíthatjuk meg, hogy a törvényjavaslat, dacára a megszavazott „sürgős” jelszónak, még most sem került vissza a kamara irodájába.

Martin János rokkant főhadnagy, a nyugdíjasok elnöke szerint itt nem csak egyszerű igazságtalanságról van szó, (az ilyesmikhez lassanként hazzá edződhetünk) hanem Románia a békeszerződésben vállalt felelősséget az iránt, hogy a békeszerződés után kapott területek lakosságai semmiben sem fognak hiányt szenvedni a regáti területek lakosságával szemben.

Már most hogyan lehet megmagyarázni, hogy a regáti katonai invalidusok hétszer olyan magas nyugdíjat kapjanak, mint az erdélyi másodrangúvá degradál állampolgár társaik?

Martin János rokkant elnök ma megjelent Pop Ciciónál, kamara elnökénél és kérte, hogy intézzen sürgős átiratot a legfelsőbb törvényhozó bizottsághoz s kérdezze meg, hogy mi történt az erdélyi nyugdíjasok nyugdíjtörvényével?

A lakbérleszállítási akció

Küldöttség megy Brassóból Bukaresztbe, hogy a lakbérleszállítás törvényes rendezését kérje a kormánytól

Brassó, február 19.

Megirtuk, hogy a brassói lakbérleszállítási akció bizottsága mozgalmat indított azért, hogy az erdélyi városok bérleti március 1-én tiltakozó gyűléseket tartsanak a magas lakbérek ellen. A brassói bizottság az alábbi szövegű körlevelet küldte szét:

„Az alulírott kereskedő, iparos, köz-tisztviselő és munkásszervezetek képviselői folyó évi február 16-án összeültek Brassóban a lakbérlek ügyének megbeszélésére.

Ezen megbeszélésen a Háztulajdonosok Szervezetének képviselői nem jelentek meg, ellenben levélben tudomásunkra juttatták, hogy ők tartják magukat a Háztulajdonosok Szövetsége bukaresti vezetőségének utasításaihoz, melyek szerint a lakbérlek leszállításának általánosításáról szó sem lehet, ellenben minden háztulajdonosnak jogában áll megegyezni lakójával ahogy tud.

Megkeresést intézünk az illetékes fórumokhoz, hogy az új lakbértörvényben biztosítottassék, hogy a lakások, üzletek, műhelyek stb. bére a közalkalmazottak és a magánosok részére is ne lehessen több, mint a békebeli bér 20-szorosa.

Ennek törvényes biztosítását indokoltul teszi azon tény, hogy a kereskedőnek és alkalmazottainak, valamint az iparosok és munkások keresete több mint 40 százalékkal csökkent, aminek következtében sokan teljesen tönkrementek, a munkáságnak pedig közel 50 százaléka munkanélkülivé vált.

Mivel ez a kritikus helyzet az egész országban azonos, elhatároztuk tovább, hogy megkeressük az országban levő konszervezeteinket azon felhívással, hogy hozzánk hasonlóan ők is hívjanak össze minden megye székhelyén folyó évi március elsejére, egy népgyűlést.

A brassói nagygyűlés után delegáció fog Bukaresztbe utazni, hogy a kormány illetékes tagjainál a lakbérkérdés törvényes rendezését kérje.

MÜKEDVELŐK SZINHÁZA

Népszínművek:

Lukácsy: A vereshaju
Szigligeti: A cigány
Géczy: Amit az erdő mesél
Csépreghy: A piros bagyelláris
Rátkai László: Felhő Klári
Almássy T.: A tót leány
Tóth Ede: A Falurossza
Tóth Ede: A Tolonc
Berczik Árpád: A parasztkisasszony
Gaál J.: Az ördög párnája
Géczy-Erkél: A gyimesi vadvirág
Győri Vilmos: Nótás Kata
Abonyi: A betyár kendője

„A betyár kendője 4 felvonásos, a többi 3 felvonásos népszínmű dalokkal. Egy-egy kötet ára 54.— lej.

Ujdonságok:

Illyésné Ferenczy E.: A legnagyobb hatalom (vidám népszínmű 3 felvonásban) 85.— lej
Illyésné Ferenczy E.: Bokros uram (vig népszínmű 3 felvonásban) 85.— lej
Sándor Pál: Hiba van a kréta körül (vig népszínmű, dalokkal, kottával 3 felv.) 95.— lej
K. Pap J.: Bandi gulyás (népszínmű 3 felvonásban) 85.— lej

Egyfelvonásos darabok:

Farkas Imre: Három egyfelvonásos (Quattrocento — Bridge — Hóval fűdött sirok) 27.—
Peczely József: Ködmönke (Falusi vígjáték) 41.—
Nyulassy G.: Károlykának csizma kék (vidám falusi komédia) 54.—
Jós Ferenc: Ha férfi vagy, légy férfi (bohózat) 51.—
Fazekas Imre: A cirkusz 27.—
Vitéz Miklós: Tiszta dolog — Szent a béke 27.—
ifj. Hegedűs S.: Bakony (színmű) 27.—
Zágon István: Kék és piros 27.— (Vígjáték Herczeg F. novellája alapján)
Erdélyi: Leánykérő (Népszínmű) 54.—
Szép Ernő: Május (Színmű), Kávécarnok (Vígjáték) 51.—
Karinthy: Három egyfelvonásos (Nem tudom a nevét — Ott ki beszél — Kísérleti módszer 27.—
Herczeg Ferenc: Három egyfelvonásos (Két ember a bányában,

Violante és a bíró — Péter és Pál) 51.—

Liptay Imre: Lakodalom — Ház-tűznéző 51.—

Zilahy Lajos: Házasságszedelgő — Birtokpolitika 27.—

Kulissza könyvtár: Három egyfelvonásos (Zilahy: Éjjeli zene — Guthi: A krakéler — Békeffy: A férj diktál) 54.— lej

Kulissza könyvtár: A lepedő felistenei és démonjai a vászon mögött (Karinthy, Harsányi, Kőváry és Gábor humoreszkjei és karrikaturái) 27.—

Roseaux: Az egérke (vígjáték) 27.—

Berczik: A király csókja (oprette 1 felv.) 54.—

Ifjúsági és gyermekszínpad:

Kozák Jolán: Cicalakodalom (Vig. 2 felv.) 41.—

Gaál Mózes: A majálisi elnök 13.—

Lőcsei Emma: Jó szív 13.—

Gaál Mózes: A javithatatlan 13.—

Lőcsei Emma: A rokon 13.—

H. Hajtay Etelka: A tyukleves 34.—

Dr. Bohdaneczky: Karácsony 34.—

Nyáry Andor: Lánc-Lánc-Eszterlanc (Színjáték 1 felv. kisebb leányok részére) 47.—

Dr. Bohdaneczky: Pilleország (Dalosjáték 2 felvonásban. Kottával együtt) 61.—

Dr. Bohdaneczky: Estimára szól a harang 34.—

Dr. Bohdaneczky: Gyerünk a speizba 34.—

Nagyobb darabok (vegyes):

Földes Imre: A lányom (Vig. 3 felv.) 51.—

Hevesi Sándor: Elzevir (Történet egy antikváriusból) 68.—

Földes Imre: A kuruzsló (Színmű 3 felv.) 68.—

Csathó Kálmán: Az új rokon (Vig. 3 felv.) 68.—

Fodor László: Dr. Szabó Juci (Vig. 3 felv.) 68.—

Lakatos László: Fej vagy írás (Komédia 3 felv.) 68.—

Zágon István: Marika (Vig. 3 felv.) 68.—

Szenes Béla: Nem nőülök (Vig. 3 felv.) 68.—

Harsányi Zolt: A Noszty-fiu este Tóth Marival (Vig. 4 felv.) 68.—

Postai megrendeléseket azonnal elintézt a

Brassói Lapok Könyvosztálya

(Utánvétellel csak 100.— lejen felüli megrendeléseket küldünk. Portó-költség az összeg előzetes beküldése esetén 10 lej, utánvétellel 20 lej.)

Hírek

Töröm a fejemet

Kik néha cukorkát esznek,
Rém hála csak lesznek Hessnek,
Tűzbesz folytat, bárkit ellát,
Ad égetett karamellát!

A Gyár-uton irtam fel én
Hushagyó kednek éjjelén,
Egy ur nem engedte jussát
S majdnem ott hagyta a hussát!

Bár Éber ur híve Orfhnak
Ellensége minden sportnak.
Maga milyen éber, Éber,
Éberebb, mint ezer hébert!

De szomorú, a pénz sorsa
Amig hozzád eljut, Borsai!
Vasuton megy és nem szalad
Mégis lefogy az ut alatti!

Berlinben vakmerőn, hősül
Ma sok gimnázista nőszül
Bár gyerekek mind egy szál,
Az alsóból felső válik!

"Kacagó klub" lesz Pozsonyban,
Bár uszunk a rossz viszonyban.
Mondják, ki lehet ezt bírni?
Nem lehet e híren sirni?

Rapaportné oly fiskális
Ki sötét ügyben máskál is
Ezt nem lehet télen nézni.
Rapaportra kell idézni!

Inconnue.

— A studio-tílalom ellenére tapsorkán ünne-
pelle Dohnányi Londonban. Londonból jelen-
tik: Az itteni studio-ban tegnap nagysikerű
hangversenyt rendezett Dohnányi Ernő, a vi-
dégvár magyar zongoraművész. Annak elle-
nére, hogy a studio-ban szigorú szabályok tilt-
ják a hangos tetszésnyilvánítást, a jelenlévő
közönség spontán tapsorkánban tört ki a já-
kák befejezésekor. A kritikusok megállapítot-
ták, hogy Dohnányi az előadott Brahms E-
-moll-darab tragikumát sokkal megrendítőbben
hozza ki, mint minden más művész, aki az
utóbbi időben Londonban szerepelt.

— Három gyermek bennégett a bezárt la-
kában. Kecskemétről jelentik: Borzalmas tra-
gédia játszódott le tegnap délelőtt az egyik
cseledei tanyán. Zsigrádi Béla földműves fele-
ségével együtt reggel eltávozott otthonról és
három kisgyermeküket, egy másfél éves, négy
és hatodéves kislányukat még az ágyban
hagyta és rájuk zárták az ajtót. Délben, ami-
kor az asszony hazatért, borzalmas kép tá-
rult a szeme elé: a butor még füstölgett és a
három kis gyermek szénáé égett a lakásban.
A vérfagyasztó tragédiát valószínűleg a leg-
nagyobb gyermek okozta, aki szülei távollé-
tében tüzet akart gyújtani.

— A prágai kémkedés. Prágából jelentik:
Megirtuk, hogy a cseh hatóságok nagyszabású
katonai és katonai kémkedés nyomára jöttek
Britnben. Az eddigi vizsgálat megállapította,
hogy különböző katonai terveket loptak el,
ezenkívül ismeretlen egyének megszerezték
néhány titkos gázjelzés receptjét. Egyelőre
még nem tudják, hogy Oroszországnak, vagy
Mentországnak továbbították-e a titkos ok-
mányokat. A rendőrség az éjszaka letartó-
zta Titze német állampolgárt, akiről kiderült,
hogy aranyórát osztogatott a katonák kö-
zött és cserébe mindenféle adatokat szerzett
meg tőlük.

— Budapest aratott a spanyolnátha. Tu-
dósítónk jelenti: A fővárosi tiszt főorvosi hi-
vatal hivatalos jelentést adott ki, amely sze-
rint február első felében a magyar fővárosban
110 súlyos lefolyású influenza megbetegedést
jelentettek be. Kilenc beteg a beállott kompli-
kációk következtében meghalt. Leggyakoribb
komplikáció a tüdőgyulladás volt.

Nyiltér*)

Nyitkozat.

László Endre, a Transylvania Bank vezérigaz-
gatója, egyéni becsületében súlyosan megrá-
galmazott.
Ezért ellene a kolozsvári járásbíró, mint
bűntudó bíróság előtt rágalmozásért a bűnvádi
feljelentést megtette, melynek rendjén ma-
gam fogom kérni a bíróságtól a valódiság bi-
zonyításának elrendelését, hogy László Endre
az vádjának valósága, vagy valótlansága be-
bizonyítást nyerjen.
A további lépéseket az ítélet meghozatala
után fogom megtenni.
Ditró, 1931. február 17.

Dr. Csibay Andor
ügyvéd.

*)E rovatban közöltek nem vállal felelőssé-
get a szerkesztőség.

Jó emésztés — fél egészség. Székreké-
des, bélrenyheség esetén Artin dragée
normális ürüléshez segít. Kérje orvosá-
tól.

— Felhívjuk bukaresti olvasóink figyelmét
az erdélyi és bánáti zsidó nőegylet részéről
február hó 21-én Bukarestben, a Cercul Liber-
tatea helyiségében, Str. C. A. Roseti 7. sz. alatt
rendező nagy báljára, amelynek fényes sike-
rét az igen aktív rendező bizottság garantálja.
— Gyógyszer az epilepszia ellen. Newyork-
ból jelentik: Amerika orvosi köreit élénk izga-
lomban tartja egy orvos felfedezése, aki a csőr-
göngyö mérgéből az epilepszia ellen gyógy-
szert készített. Az új orvosságot nagy sikerrel
alkalmazták.

— Tizenkétévi fegyházat kapott Friedmann
Ferenc, aki agyonlőtte szerelmét. Budapest-
ról jelentik: Emlékeztet még az a gyilkos
merénylet, amely a budapesti Fővárosi Ope-
retszínház előtt történt, ahol Friedmann Fe-
renc kereskedő revolverlövessel agyonlőtte az
ideálját, Rottstein Ilona laboránsnőt. A gyil-
kosság ügyében tegnap tartották meg a főtár-
gyalást. Friedmann a bíróság előtt azzal vé-
dekezett, hogy halálosan szerelmes volt a le-
ányba, aki, — mint mondták, — olyan szép
volt, mint egy eszménykép. A leány azonban
elhídegtette tőle és nem akart a felesége lenni.
A merényletet elvakult szenvedélyében követ-
te el, valóságos örület szállta meg és önkí-
vületben fogta imádját a fegyvert. A bi-
rósa kihallgatta a meggyilkolt leány any-
ját, aki valósággal végigzokogta az egész tár-
gyalást. Könnyek között mondja el, hogy
Friedmann kegyetlen, rossz ember volt. — A
vádott tagadja az anyja állításait, mire a sze-
recesétlen asszony a szemébe vágja Friedman-
nak: — Ne hazudj, te piszok gazember! elvet-
ted a lányomat! A késő esti órákban hirdette
ki a bíróság az ítéletet, amely, — az enyhítő
körülmények figyelembevételével, — tizenkét-
évi fegyházra szól. Az ítélet kihirdetésekor
Friedmann nővére, aki jelen volt a közönség
sorában, ájultan esett össze.

— Meteorológiai intézetet állítanak fel a déli
sarkon. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Ál-
lamok kormánya elhatározta, hogy a déli sar-
kon meteorológiai intézetet állít fel. — Az új
idővizsgáló-állomást a Little America-száraz-
földön létesítik, amelyet tudvalegileg Byrd
fedezett fel. A lapok kíváncsian várják, hogy
a távoles meteorológiai intézet asszisztensi
állásaira kik jelentkeznek.

— A „becsület” postakocsis. Belgrádból
jelentik: Jancevics kupriai postakocsis följe-
lentést tett, hogy ismeretlen tettesek utköz-
ben megtámadták a postaszállítmányt s ellop-
ták 180 ezer dinárt tartalmazó postaszákját.
A bevezetett nyomozás során gyanu merült
fel, hogy Jancevics koholt támadással akarja
elkerülni magáról a vádat. Házkutatást tartot-
tak a lakásán, ahol az eltűnt értékes posta-
szákot érintetlenül megtalálták. A „becsüle-
tes” postakocsist letartóztatták.

— A szépségápolás kis kézikönyve. Dr. Me-
zey Károly budapesti kozmetikus-bőrorvos tol-
lábli rendkívül praktikus kis könyv jelent meg,
amelynek kellemes külsőre törekvő, s fiatalos
és kellemes külsejüket sokáig megőrizni akaró
nők és férfiak egyaránt örülhetnek. A könyv
teljes címe: „Mit tegyék? Mit ne tegyék, ha
szép akarok lenni? A nő és a férfi kozmetika-
ja.” A 25 fejezetből álló munka a lehető leg-
kevesebb és legegyszerűbb elméleti fejtegeté-
ssel, gyakorlati tanácsokkal szolgál arra nézve,
hogy, (mint a könyv címe is mutatja), mit te-
gyünk és mit ne tegyünk az egyes szépség-
hiányok és ehhez hasonló kellemetlen testi sajáto-
ságok megszüntetésére. Igen gyakori ugyanis
az az eset, hogy rossz tanácsok, vagy tudat-
lanság alapján éppen azzal súlyosbbitjuk a bajt,
amivel enyhíteni akarjuk. Ebben a könyvben
tehát éppen olyan jelentősége van annak, hogy
mit ne tegyünk, mint annak, hogy mit tegyünk
a kitűzött kozmetikai cél elérése érdekében. A
kitűzött könyvet 102 lejt szállítja a B. L.
könyvosztálya. (Portó 10 lej. Megrendelésnél
elegendő így kérni: Mezey kozmetika.)

— A szentkereszt hadsereg brassói tagozata
1931. március 8-án délután 6 órakor a rajzte-
remben évi közgyűlést tart. — Tárgysorozat:
számadások ismertetése, ellenőrök választása,
március 5-én délután 3 óráig írásban beadott
indíványok tárgyalása, amelyben a tagsági
díjakkal rendben lévő tagok vehetnek részt.

— Kétszázézer lej segély az aradi munkanél-
külieknek. Tudósítónk jelenti: Az aradi mun-
kaügyi felügyelőség még az ősszel arra kérte
a kormányt, hogy az aradi munkanélkülieknek
ötszázézer lej segélyt utaljon ki. A válasz most
érkezett meg és a kormány a kért ötszázézer
lej helyett, — kétszázézer lejes segélyt utalt
ki a munkanélkülieknek.

— Kritika. Biró Elek és Farkas Vilmos
ilyen című riportlapjának immár harmadik szá-
ma jelent meg változatossá tartalommal. A fir-
ge jól szerkesztett hétfőre érdekes közgazda-
sági és társadalmi cikkeket közöl.

— Amikor arcszine fakó, szürkessárga
és tekintete bágyadt, amikor szomorú,
nyomott hangulat és nehéz álmok gyöt-
rik, amikor epepangás, gyomorfájás, fel-
fúvódás és fejfájás kózzák, olyankor
tanácsos néhány napon át reggel éh-
gyomorral 1-1 pohár természetes „Fe-
renc József” keserűvizet inni. Az orvo-
sok azért rendelik a Ferenc József vi-
zet olyan gyakran, mert ez sok esetben
a rosszullét okát gyorsan megszünteti és
az egész szervezetet felfrissíti. A Ferenc
József keserűvizet gyógyszerárakban,
drogériákban és fűszerüzletekben kap-
ható.

— Magunk rovására. Makkai Sándor új köny-
ve, az Erdélyi Szépművés Céh kiadásában
Makkai Sándor nemcsak egyik legjellegze-
sebb és legkimagaslóbb szelleme a mai erdélyi
magyarságnak, akinek neve ma az egész ma-
gyar nyelvterületen egyike a számon tartott
neveknek, de egyúttal társadalmi helyzetében
is az élen áll, az erdélyi reformátusok püspö-
ke, akinek szava így többszörös súllyal szól
életünkről és problémáinkról. Nemrégén tar-
tott nagyjelentőségű előadássorozatot az erdélyi
magyarság életének mai helyzetéről és jö-
vendő útjáról; ezeket a nagy érdekességű elő-
adásokat adta ki legújabb könyvében, az Er-
délyi Szépművés Céh. Legégetőbb kérdéseink,
állandóan felbukkanó, megoldatlanságukkal
életünket megakasztó problémáink kerülnek a
széles látású, kristálytisztá elme megvilágító
fényei közé. Bennük az erdélyi magyar élet-
utrá, a jövendőnkbe világító meleg láng ég.
Továbbá az elizigató gondolatok megakadt
lelkünkben és szervezetenül széteső életünk-
ben. Az első nagyjelentőségű, szélesen meg-
alapozott szó, a lélek előkészítése az erdélyi
magyarság életének talpraállítására. Makkai
Sándor nagyjelentőségű könyve a kiváló szép-
író és elsőrangú esszéista friss, csillogó tisz-
taságu színes nyelvén a legaktuálisabb olvas-
nivaló. Az Erdélyi Szépművés Céh a könyvet
pártolótagjai, illetve előfizetői részére kétféle
kiadásban jelentette meg. A pártolótagok szá-
mára készült amatőr kiadás a legfinomabb
belföldi könyvpapíron, félbörkötésben; az elő-
fizetők részére finom féltintésű papíron, iz-
léses borítólappal. Előfizetések és megrendelé-
sek az Erdélyi Szépművés Céh irodájába (Str.
Bratianu 22. I.) küldendők.

— A király cipésze. Wollner József,
Margitta, biharmegyei cipész, aki a leg-
utóbbi börtöri kiállításán remekbe ké-
szült cipővel az első díjat már elnyerte,
most újabb kitüntetést kapott és szemé-
lyében az erdélyi cipőipart nagy megtíz-
tetés érte. Tegnap ugyanis a főudvar-
mesteri hivatal értesítette Wollner mar-
gittai cipészt, hogy a király udvari szállí-
tójává nevezte ki. Annak idején Wollner
egy pár cipőt vitt az udvarhoz, mely a
királynak rendkívüli módon megnyerte a
tetszését. Ezt a cipőt viselte a legutóbbi
kolozsvári egyetemi ünnepek, valamint
a konstanci és karánsebesi Astra köz-
gyűlési ünnepélye alkalmával. Most a ki-
rály újabb rendeletet tett Wollner margit-
tai cipészről. Wollner kitüntetésével nem-
csak a margittai, hanem az egész erdélyi
cipészipart érte a legmagasabb kitüntetés.

— Megkezdődtek a brassói Astra-kon-
servatórium vasárnapi matinéi. A bras-
sói Astra-konzervatórium igazgatósága az
elmúlt vasárnap délelőtt ismét meg-
kezdte a zenekulturális népszerűsítő
matinésorozatot. A következő matiné
vasárnap, február 21-én lesz, amelyen a
Bobescu-Biemel-Weinberger-Moldrik vo-
nóséggyes Dvorák vonóséggyesét, Bern-
feld professzor közreműködésével pedig
Schumann zongorakvintettjét adja elő.

— Százitizenhétezer lakosa van Debrecennek.
Tudósítónk jelenti: A népszámlálás adatai
szerint Debrecennek százitizenhétezer lakosa
van a legutóbbi százháromezerrel szemben. A
város újabb lakosai közül sokan vannak olya-
nok, akik Erdélyből repatriáltak és Debrecen-
ben telepedtek meg.

— Vasúti munkások az áldozati adó ellen.
Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi fűtő-
házi munkások, együtt a kocsiostályi munká-
saival, — monstre gyűlést tartottak, amelyen
a leghevesebb kifakadások történtek a kimé-
letlen és méltánytalan áldozati adó rendszere
ellen. A vasutasoktól nagytermét szuflálásig
megtöltötték az elkeseredett vasutasok, akik
szinte hihetetlen eseteit mutatták be a fejtel-
en adózási rendszernek. Vannak 20-30 éves va-
sutasok, akiknek a minimális 3-4 ezer lejes fi-
zetésből 5-6 száz lejelet vontak le. Ugyan-
akkor tudnak a vasutasok magasrangú tiszt-
viselőket, akiknek 20 ezer lejt megközelítő fi-
zetésből alig vontak le valamit. A nagygyű-
lés egyhanguan foglalt állást az áldozati adó
ellen és ugyanakkor követelik a vasúti műhe-
lyekben divatos akkord-rendszer megszünteté-
sét is.

— A gyomorfelekélyeket, főleg az állandó
gyomorsavtúltengés okozza. Azok a személyek,
akik állandó gyomorsavtúltengésben szenved-
nek, olyan szert kellene rendszeresen használ-
janak, amely csökkenti a gyomor savtartalmát,
és helyreállítja a normális emésztést. — A
Merck-féle Magnesium-Perhydrol ártalmatlan
szer, amelyhez mindenki könnyen hozzájuthat
és így megmenekülhet a gyomorfelekélyektől és
a gyakran velejáró, életveszélyes belső vérzé-
sektől. Ez a kitűnő készítmény legkényelmeseb-
ben tabletták formájában szedhető.

— „A titokzatos szerelem” német han-
gos és beszélőfilm-premier a brassói Mo-
dern Mozgóban. A film az ismert Jan-
ning-milliót utánozza. Samborsky, a fé-
fi főszereplő maszkban, játékban többé-
kevésbé sikeresen utánozza a nagy né-
met filmszínészt. Mint minden utánezat,
ez a film is csak pótlék. Hiányzik belő-
le a Jannings-filmek drámai ereje, a lel-
ki harc megrázó alakítása, sekélyes, de-
tektívfilmszerű eszközökkel dolgozik.
Mindenesetre érdekesítő úgy a felvé-
teli, mint a hangtechnika tekintetében
kifogástalan film, mely egyébként két
óra hosszat jól elszórakoztatja a nézőt.

PENZTELENSEG, RÁDIO és GRAMOFON

ölték meg az idei farsangot

Karneval herceg hivatalosan is bucsut mon-
dott. Soha még bucsu nem volt ilyen szürke,
ilyen szomorú és lesújtó. Jókédvünk, virtu-
sunk főszállásmestere csak úgy lézengett erre-
felé, hivatalos vendégként jött és szép csende-
sen, — azt sem mondva, hogy félkalap — vet-
te a batyuját, visszasiordált a kalendári-
umba.

Keresni valójában nem sok volt közöttünk. Alig-
alig gyultak ki a báloterek csillárjai s ha
fényük el is öntötte a parkettás szálát, a min-
denről megfellejtkező jókédv kovásza sehog-
sem tudott az idén igazi mámorra feldagadni.
Akik érték a dolog összefüggését, komoran
legyintenek és halálbagolyként huhogják,
hogy...

...hogy amikor az embert végrehajtiák, meg-
áldozatitakszázzák, amikor a csőd és fizetés-
képtelenség mumusa lábát törli a küszöbükön,
amikor gond, bánat és nyomorúság a minden-
nap kenyer, amikor már csak sirni lehet és
vigadni „fiatal”, amikor az embernek a kedve
győtrő aggodalomra görcsösödik, legyen még
kédvünk farsangolni is? Mert pénzünk, az
nincsen erre... Ebben a krízisben, kérem?...

Nos igaz, hogy van krízis, lidércnyomás a
mellünkön az élet minden kicsi gondja is, igaz,
hogy a farsanghoz nemcsak jókédv és báli-
ruha szükséges, hanem minden élelgek legfonto-
sabbika a pénz is, a farsang nem csupán
ilyen prózai okok miatt bukott meg.

Ha Karneval herceg szörnyű józanul lenéz
erre a hegyes-völgyes Brassóra és ujjain el-
számálja, hogy hány bál volt és hány maradt
el, bizony elfacsarodhatik a szíve szegénynek.
Volt és sikerült néhány táncmulatság az idén
is, de azok nem számítanak. Józan és megfon-
tolt volt valamennyi, mint valami erkölcsi tes-
tület közgyűlése. Táncolni táncoltak az embe-
rek, mert azt a tavalyi bálcipőt csak szét
kellett nyitni, de a jókédv lappangó parázsát
alig-alig szították a mámorhoz borítól és pez-
sgó olajával. Jövőre akár ne is szüreteljenek,
annyi itóka maradt.

A háború óta nem volt még példa arra, hogy
Brassó legnagyobb báloterme négy héten ke-
resztül zárva maradjon. De hét nagy táncmu-
latságot mondott vissza a rendezőség. A ro-
mán nőegylet, a római katolikus nőegylet,
az evangélikus nőegylet, a Turing Club,
a zsidó nőegylet, a bolgárszégi román kultur-
egylet és a Marzescu-kórház báljára leköt-
tött termet a rendezőség visszaadta. Es ha
az elmúlt évben meg is tartották a maguk nagy-
szerűen sikerült bálját, az idén még csak
eszkükbe sem jutott a postásoknak, a fűtőházi
munkásoknak, a fásoknak, a német kaszinó-
nak, a szász bajtársi szövetségnek, hogy az
idén farsangoljanak.

Nincs pénz és nincs pénz a mulatozásra,
ez bizony nagyon kézenfekvő magyarázat, de
az 1931-ik év farsangján még sem ezen a sí-
vár okon bukott meg a Karneval hercege.

Es a következő farsangok sem a pénzhiá-
nyon és a megszorodott gondok szalmazá-
lán buknak bele a hangulatatlanság posvá-
nyába. Maga a bál kezd haldokolni. A szép
hangulatos kezdetű és duhaj muriba hajnalodó
báli éjszakák felett megcsendült a lélekha-
rang. S ennek kötele nem csak a pénztelenség
szikár ökle rángatja már.

A kultúra és civilizáció csendben dolgozó
működése alatt vérzik el valójában a báli han-
gulat. Az a hagyomány, hogy báli belépőjegy
szükséges a tánchoz, az ismerkedéshez, fiatal
szívek egymáshoz melegedéséhez, szép lassan
kihal a tudatból. A tánchoz ma már nem szük-
séges a báloterek ünnepi galapompája. Ott a
tánclokál. Délutántól hajnalig nyitva áll. Min-
denkinek, akinek van néhány rongyos garasa
egy fekete erejéig. Mnek a bál, amikor ott is
épp úgy áldozhat az táncszervevénynek?

Es minek elmenni a tánclokálba, ahol néha
gombostűt sem lehet lejeitni, mikor otthon a
világ legfrissebb slágereinek ütemeit szolgál-
tatja a talp alá valónak a gramafon membrán-
ja és a rádió hangszórója.

Itt van a báli hangulatok és a frangai bá-
lok sirja megásva: a kulturában és az örök
haladásban, a technika vívmányában.

Mindenesti kenyér lett a tánc és nem kor-
látosodik farsangi esték báli hangulatára.
Pénztelenség, rádió és gramafon ölték meg ezt
az idej farsangot. Es ha így megyünk előre a
haladás ösvényén, Karneval hercege beállhat
— munkanélkülinek...

Táncolni fogunk — csak bálozni nem...

(— fz. —)

★ Sloans-Liniment enyhít minden végtag és
izületi fájdalmat, meggyorsítja az ilyen gyula-
dások gyógyulási folyamatát, ha azokat né-
hány csöpp Sloans-Linimenttel, ezzel az eddig
13 millió családban használt közismert szerrel
dörzsöljük be, vagy nagy fájdalmaknál, — a
mídn még a legkisebb nyomás is kinoka
okoz, — könnyedén benedvesítjük. Különösen
a rheumában szenvedők használhatják kitűnő
eredménnyel ezt a szert; de a többi fájdalmak-
nál is, mint például nyak, váll és karizületi
szurásoknál, fájós, hideg által megmerevedett
végtagoknál, zúzódásoknál és dagadtoknál a
Sloans-Liniment ezer, meg ezer esetekben
tűnően bevált.

Viharexpress
Lon Chaney
legizgalmasabb hangosfilmje
Legközelebb a brassó
Modern

Közgazdasági Lapok

ROVAT-ÉLEN

Hajh, hajh!...

Nem tudom megfigyelték-e, hogy az emberek kevesebbet beszélnek a válságról. Amíg az emberek remélhették, hogy a helyzet javulni fog, addig folyton panaszkodtak, sirtak, követeltek. Most azonban, hogy szinte már minden remény elveszett, a kölcsön se nagyon jön és a válság, a nyomorúság stabilizálódott, — kevés szóval is megértik egymást az emberek.

Ime:
Kohn és Schwartz mennek az utcán. Egyideig egyik sem szól egy szót sem. Egyszer csak megszólal Kohn:

— Hajh, hajh! ...
Schwartz nem reagál, mennek tovább. Egyidő múlva Kohn ismét megszólal:
— Hajh, hajh! ...
Schwartz már nem tűrhette szó nélkül és ráförmedt Kohnra:

— Hallja, Kohn, ha maga nekem még üzletről mer beszélni, én itthagynom magát!

Kevés szóval is megértik egymást az emberek...

Aggasztóan nő a német munkanélküliség

Berlin, február hó 19.

A német statisztikai hivatal ma kimutatást tett közzé a németországi munkanélküliségről. Eszerint 1931 január 31 én hivatalosan 4.894.000 munkanélkülit tartottak nyilván Németország területén.

Ha figyelembe vesszük, hogy ebben a számban csak a szervezett és a hatóságok által nyilvántartott munkanélküliek szerepelnek, viszont nagy azoknak a nem dolgozóknak a száma is, akik segélyért nem jelentkeznek, hát a német munkanélküliség végeredményben meghaladják a hatmilliót is.

A helyzet állandóan rosszabodik, mert a munkanélküliség aggasztóan nő.

Osztrák — lengyel gazdasági egyezmény

Varsó, február hó 19.

Hosszas tárgyalások után sikerült egy ideiglenes osztrák-lengyel gazdasági egyezményt létrehozni az érdekelteknek. A megkötött egyezmény szerint, többek között, Ausztriának 1932-ig 566 ezer darab sertést kell átvennie Lengyelországtól.

A romániai élőállatkivitel kedvezőtlenül érinti az egyezmény, mert az osztrák piac jó elhelyező terénuma volt a román sertéskivitelnek, most azonban erős vetélytársat kapott, minthogy a konvenció kedvezményekben részesíti a lengyel bevitt az osztrák piacra.

Pörzsde

1931. február 19.

Zürich (nyitás): Berlin 123.17, Amsterdam 207.95, Newyork 518.36, London 25.17 és háromnegyed, Páris 20.31 és öt-negyed, Milánó 27.12 és fél, Prága 15.34, Budapest 90.42 és fél, Belgrád 912 és háromnegyed, Bukarest 308, Varsó 58.05, Bécs 72.78.

Devizák (belföldi jegyzés). London 816.50, Zürich 32.48, Newyork 167.80, Berlin 40, Bécs 23.65, Prága 4.97, Budapest 29.35, Milánó 8.80, Páris 6.60, Amsterdam 67.61.

Valuták. Angol font 816.30, svájci frank 32.50, dollár 168, osztrák shilling 23.60, cseh korona 5, pengő 29.50, márká 40, olasz lira 8.80, francia frank 6.60, holland forint 67.70, dinár 5.

Akar Ön milliommós lenni?

Vegyen 100 lejért cluji Mentő sorsjegyet

VII. osztály huzása március 1-én.

Főbizományos: DERZSY GÉZA, nyug. ig. tanító, Brassó, Közép-utca 163. Sz 2031

Főbizományos Bukarestben: Schönbberger Jenő, Bulevardul Maria 96.

Videki rendeléseket 117 lel előzetes beklüldése ellenében még az **egyes huzási napokon** es-közli a sorsjegyvásárló, Kolozsvár, Str. Memorandului 16. — Következő huzások március 15, 25 és április 1-én.

Béke készül a petroleum iparban

Előben már megegyeztek a kis és nagytermelők, csak a gyakorlati együttműködés van hátra...

Bukarest, február 19.

A belföldi kis és nagy petroleumtermelők között változatlanul tart a harc. Manoilescu miniszter kezdeményezésére kedden a kis, szerdán pedig a nagy petroleumvállalatok vezetői ültek össze megbeszélésre, hogy megállapítsák azokat a feltételeket, amelyek alapján az összes petroleumérdekeltségek együttműködését meg lehetne teremteni. Mind a két értekezleten az alábbi elvi határozatot hozták:

1. Szabályozni kell a belföldi termelést a belföldi szükséglet és a kiviteli lehetőségek figyelembevételével.

2. Kartell létesítendő az összes petroleumtermelők bevonásával. — A kartell célja a következő kell, hogy legyen: A belföldi termelői árak feljavítása, de nem az árak emelése által, hanem a termelvények racionális elosztásával és a költségek csökkentésével.

Az elvi határozatok után Manoilescu felkérte az érdekelteket, hogy dolgozzanak ki memorandumokat, amelyekben lefektetik a gyakorlati megvalósítás lehetőségeit. Ezek a memorandumok valószínűleg még e hét folyamán elkészülnek, úgyhogy jövőhéten közös megbeszélésre ülhetnek össze a kis és nagytermelők.

Vajudik az olcsó cukor ügye

Mindenki egyetért abban, hogy le kell szállítani a cukorárakat, mégis nehezen születik meg a határozat

Bukarest, február 19.

Az ipar és kereskedelemügyi miniszteriumban ma összeült az a vegyesbizottság, amelynek feladata, hogy a cukorgyárak közötti ellentéteket eliminálja és a cukorárak tekintetében végleges döntést hozzon.

Amint értesülünk, a kartell és egyes cukorgyárak közötti ellentéteket sikerült részben áthidalni. Az ellentéteket tudvalevőleg a Danubia-társaság és a zarojani cukorgyár robbantották ki, a kik követelték, hogy a cukorközpont szállítsa le az árakat, hogy a belföldi piac fogyasztását fel lehessen javítani. — Ugyanis a cukorközpont ahelyett, hogy

a belföldi 40 lejes cukorárakat leszállította volna és lehetővé tette volna, hogy a szegényebb osztályok is fogyaszthassanak cukrot, a gyárak felesleges készleteit dumping-formájában, 10 lejes árkor külföldi piacokon helyezte el.

A bizottság elsősorban a meghomlott kartellt akarja visszaállítani és a kartellbe azokat a gyárakat is be akarja vonni, melyek eddig nem voltak tagjai. Minthogy most már az összes érdekelte egyetértene abban, hogy le kell szállítani a cukorárakat, valószínűnek látszik, hogy a tárgyalások pár napon belül befejeződnek, a renitens gyárak is belépnek a kartellbe és a cukorközpont le fogja szállítani az árakat.

A cukorrépaárak nagyarányu leszállítását követelik a gyárosok

A cukorárak leszállítására összehívott vegyesbizottság délután folytatta ülését a miniszteriumban. A gyárak képviselői kifejtették, hogy a cukorárak leszállításához csak úgy járulhatnak hozzá, ha a cukorrépaárakat is leszállítják, még pedig jelentős mértékben.

A gyárosok szerint a répaárakat 8-

9000 lejre kell leszállítani vagononként.

Minthogy az értekezleten a répaárak nem járultak hozzá a répaárak leszállításához, enélkül pedig a gyárosok nem hajlandók a cukorárakkal lemenni a délutáni értekezlet eredmény nélkül oszlott fel.

Az olcsósági akció csődje

A tartományi igazgatóság Temesváron beakarta vezetni a jegyrendszert

Tíz százalékos árkedvezmény — szegénységi alapon

Temesvár, február 19.

Az eset így történt:
Bocu Sever tartományi igazgató, bányászati kormányzó, leiratot kapott a kereskedelemügyi miniszteriumtól, amelyben felkéri a temesvári kormányzóságot, hogy kezdje meg a tárgyalásokat az elsőrendű közszükségleti cikkek árának leszállítása érdekében az iparosokkal és a kereskedőkkel.

Bocu kormányzó megbízásából, Faur Livius, a kormányzóság ipari és kereskedelmi igazgatója, a múlt héten megkezdte a pékekkel és húsparasokkal az árszállításokra vonatkozó tárgyalásokat, amelyeknek eredményeképpen a pékek és a húsparasok tízszázalékos árcsökkentésre kötelezték magukat.

A jó hír gyorsan járta be a várost. A háziasszonyok boldogan kalkulálták az új árakat, de az öröm korainak bizonyult. Ugyanis a mészárosok és pékek a tárgyalások rekonpenzációjaként az állami és városi adók, a villany és vízdíjak leszállítását kérték.

Ha március elsejéig a közterheket nem szállítják le, úgy a megállapodás érvénytelen. Addig is az olcsóbb árakra csak az állami, magántisztviselők és a

munkások jogosultak. Ilyen igényjogosult legalább huszezer van Temesváron.

A beszerzéshez szüksége igazolványokat a kormányzóságon állítják ki. A kormányzóság ipari és kereskedelmi ügyosztálya február 12-én meg is kezdte az igazolványok kiosztását. Azonban az árszállítási akció már az első napon megbukott, még pedig, — miként az előre látható volt — a fogyasztóközönség magatartásán.

Mindössze néhányan jelentkeztek az olcsóbb kenyérre és húsrá jogosító

A tartományi igazgatóság megint meglepetéssel fogott a dolgon. Csak nem képtelenek az urak, hogy huszezer ember előtt járulni alázatosan egy „flekniért”, mely feljogosítja őket arra, hogy egy lejjel olcsóbban vehessenek maguknak kenyeret? Hogy szegénységi bizonyítvánnyal alamizsnát fogadjanak el a pékektől és a mészárosoktól?

Vagy leszállítják az árakat, vagy nem. Csak nem fog a tartományi igazgatóság jegyrendszert bevezetni? A háború után béke 13-ik esztendejében?

Végeért a nemzetközi agrárkonferencia Bukarestben

Bukarest, február 19.

A bukaresti nemzetközi agrárkonferencia ma bezárult. A hét állam kiküldöttjei a következőkben állapodtak meg:

A jelenlegi körülmények között a legalkalmasabbnak találja a tanulmányi bizottság a preferenciális, illetőleg kedvezményes vámok rendszerét és ezért javasolják kormányaiknak, hogy az erre vonatkozólag beindított tárgyalásokat folytassák tovább.

A bizottság javaslatot tesz egy nemzetközi állategészségügyi konvenció megkötésére.

Elhatározta a bizottság, hogy a római nemzetközi agrárintézet által összehívott buza-konferencia előtt, amelyet március 26-án fognak megtartani, még egy tanácskozást fog tartani, hogy a hét állam egységes programmal vegyen részt a konferencián.

A bizottság legközelebbi ülését Belgrádban fogja megtartani, április 24-én.

★ Hétfalusi Takarékpénztár Részvénytársaság. Mérlegszámla az 1930 évre. Vagyon. Pénztár lei 309.108. Folyószámla lei 28.814. Tárcaváltók lei 13.190.588. Értékpapírok lei 5300. Ingatlan lei 4921. Összesen lei 13.538.681. — Tőke. Részvénytőke lei 1.000.000. Új részvénytőke lei 204.000. Tartalékalap lei 192.614. Kétféle köv. tart. alap lei 315.245. Kiss Árpád emlékalap lei 16.000. Takarékbetét lei 11.105.793. Visszleszámitolás lei 174.500. Új részvénytőke kamat lei 40.000. Osztalékok lei 9558. Atmeneti tartalék lei 114.246. Tiszta nyereség lei 366.725. Összesen lei 13.538.681. — Csernátfalva, 1930. december 31-én. Az igazgatóság.

Kis Közgazdasági Hírek

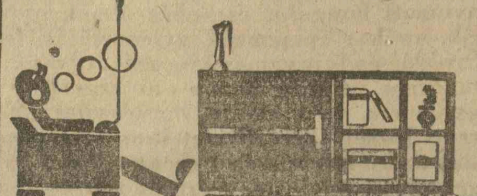
A szatmári kereskedők és iparosok vasárnap monstregyűlést tartottak, amelyen az adókövetések igazságtalanságával szemben foglaltak állást. A gyűlésen elhatározták, hogy a kormányhoz és a felsőházhoz írnak beadványt, hogy fordulnak orvoslásért.

★ Statisztikai kimutatás szerint Magyarországon ezidőszáig 30 ezer külföldi munkás dolgozik. A kormány elhatározta, hogy a belföldi nagy munkanélküliségre való tekintettel korlátozza az idegen munkások munkavállalását Magyarországon.

★ Magyarországon rövidesen törvényjavaslat kerül a parlament elé, amely az eddigi csőd és kényszerregezési rendszer fenntartása mellett, befogja vezetni a kényszerregezésnél a kényszerlikvidációt.

★ A német mezőgazdasági tudományos intézetek megállapítása szerint, nincsen remény arra, hogy a közel jövőben a buzaárak javuljanak. Oroszország, mondja a német jelentés — ha csak valami elemi csapás nem jön közbe, ebben az évben túl fogja szárnyalni a háború előtti exportot.

★ Csehszlovákia januári külkereskedelmi mérlege 117 millió csehszlovákia aktívummal zárult.

SZEKELY & RETI

Butoraink
Araink **Fizetési feltételeink**
STINZIÁCIÓSAK
ERDÉLYRESZI BUTORGYAR RT.
Marosvásárhely — Nagyszeben
BRASSÓ

Arsén

REGÉNY * IRTA MIKES IMRE *

Minden jog fenntartva.)

(10-ik közlemény)

Ez a kétség sem férhetett, annyira nyilvánvaló volt a dolog. Még az is, akik jó viszonyt tarttak a vendéglőssel, elismerték a vád indokoltát. Így például az Olvasókör billiárdasztalt akart beszerezni. Marót az indítványt tizszer is leszavaztatta. S miért? Mert azért, mert ő a billiárdasztal személyével tartotta kezében a falusi fiatalot, még a segédjegyzőt, a „gyakorlati” urat és a rektort is. Tizekét krajcárt szedett egy órára s téli időben reggelől késő estig folyt a karamból. Megengedte magát azon a nyomorult asztalon. Ezenkívül leálltatta az Olvasókörrel Ország-Világ, a Vasárnapi Ujság és a Főújság előfizetését is. Viszont megengedte a lapokat megrendelnie a saját címére. Kilóg itt a lóláb.

De a legnagyobb disznóság az, hogy az Olvasókör vezetőségi üléseit a saját csomájába hívja össze. Még csak egy ülést és az egész kör az ő vendéglőjében ül fel a tanyáját.

Az ellenpárt a pap elnöksége mellett állt. Marót látta az általános hangulatot, tudta, hogy nem bírja magát tartani, tehát azon igyekezett, hogy ha már elbukik, akkor olyan valaki kerüljön a helyére, akit a saját emberének számított.

Jelöltnek kiáltotta ki tehát Frankovicsot, a jegyzőt.

Az ember el se hinné, hogy két intelligens ember, a diplomás jegyző és a lelkesítő hajbakaphassanak egy olyan ünniségen, mint amilyen a Nagykompi Olvasókör elnöki tisztsége. Azonban bármilyen erőtlén, kicsike, beteg is a pap, a hűség és törtetés napja mégis meg erős ahhoz, hogy hatalmas pálmát emeljen belőle.

Becsy Pál szívesen fogadta volna az elnökséget. Nem annyira a rang, mint inkább a benne megnyilvánuló lehetőségek miatt. Előre látta azt a kulturális munkát, amit az Olvasókör révén elvégezhet. Ujságokat rendel. Könyveket hozat. Előadásokat rendez. Elszoktatja a papot a kocsmától. Jöjjön a billiárd is, az éppen az kell. Igen, az Olvasókör az a daru, mellyel ő felemeli az Alvilág mélyéből Nagykompi rothadó erkölcsi életét, akár egy moden Sziszifusz, a vallásosság, tisztesség, hűség magaslatára.

A jegyzőt egyrészt a hűség bizgatta, másrészt óhajtott az elnökséget már csak azért, mert apróbb ellentétek, valamint a Ráczi Lidi és a Fazekas Zsuzsa arca kiélezték a pap és az ő helyzetét. Először volt a presztizsgyarapodásra, majd megmutassa, ki is az igazi ur a faluban, ki az akit a nép kettejük közül inkább kíván.

A választást durva kortesharc előzte meg. Különösen a tiszteletes ellen folyt a küzdelem. A támadosok a nagyvendéglőből indultak ki. Primitív írással egy verset adtak kézzől-kézre a faluban.

Becsy Pálnak már kevés
Az ima és éneklés.
Többet akar keresni,
Elnök akarna lenni.

Közeleg már a tavasz,
Aki marha, rá szavaz.
Zeng majd a sok szent nóta,
Többet fizetsz adóba.

Gyártja a sok gyereket,
De kevés a kereset.
Ha velünk tartsz, nosza incs,
Eljen, éljen Frankovics!

A gyűlés délután két órakor kezdődött meg. Csak a választmányi tagjai szavaztak. Marót tartotta a megnyitó beszámolt az Olvasókör múlt évi munkájáról, azután ajánlotta, hogy az elnök, az alelnök és a jegyzőkönvvel személyesen megválasztásáról szavazzal döntsenek a jogosultak. Előzetes megbeszélés céljából az ülést negyedóra felfüggeszti.

Izgatott, szenvedélyes vita keletkezett a választmányi tagok között. Csoportok alakultak, igyekeztek meggyőzni egymást, de hamarosan elcsendesedett minden, mert látszott, hogy a jegyzőnek nagy többsége van.

Minden tag kis darab papírt kapott, melyre felírta jelöltje nevét. Az analfabéták jellel szavaztak. Kereszt a tiszteletet, vonás a jegyzőt jelentette.

Tizenkilenc voksot kapott Frankovics, hatot Becsy.

Az új elnököt háromtagú küldöttség hozta az Olvasókörbe. Elfoglalta helyét az asztalfőn. Jobbján az új alelnök, a rosszgerincű Takács Lajos, balján a jegyzőkönvvezető, a rektor.

— Midőn az igen tisztelt jelenlévőknek megköszönöm a belém helyezett bizalmat... — kezdette megnyitó beszédét Frankovics, — ugyanakkor nem feledkezhetem meg Marót Balázsról, aki mint az elnöki székben elődöm éveken át oly lelkes, kiváló, önzetlen...

— A czibeházi országuton, a szállósor felől szekér közeledett a falu irányában.

Fiatallal parasztfiu hajtotta a lovakat, hátul az ülésen két csendőr ült. Az egyik maga az őrsparancsnok volt. Királyi tiszthelyettes, a másik egy közlegény.

A község háza előtt megállottak és mind a ketten bementek a jegyzői irodába. Az egyik íróasztal mellett a gyakornok gubbasztott és hosszú számsorokat írt egymás alá. Hahn Fülöp, a sváb származású másodjegyző a dívány sarkában kényelmeskedett és egy régi Pester Lloydon élvezte.

— Alálassan jelentem...

A tiszthelyettes elővette a zsebéből a szolnoki ügyészség harmadik nyomozati utasítását, mely elrendelte, hogy Fazekas Zsuzsa bábánál meglepetésszerű házkutatás tartandó s amennyiben bármilyen gyanús eszköz vagy irás előkerülne, haladéktalanul előállítandó a szolnoki királyi ügyészségre. Ugyanígy kihallgatandók a következő magzatelhajtással gyanúsított nők is...

A nyomozati utasítás itt csomó parasztszöveg névét sorolta föl.

A segédjegyző zavarban volt. Mit tegyen? Amikor a jegyzőt éppen beiktatták az elnöki székbe...

— Kazsi ur... ugorjon csak át a bíróságra!

Hiszzen ő illetékes. Ez végre is igazságszolgáltatási ügy.

A bíró, Rosti Sándor, egy öreg nagygazda, aki féllábbal már a sirban volt, a jegyzőgyakornok karján topogott át a szomszédházból. Kicsit együgyű volt már, csak a tekintély tartotta benne a bírói lelket. Meghallgatta a tiszthelytest és azután idétlenül motyogta:

— Hát tessék... Király ur... tessék...

Kazsi vállalkozott arra, hogy elkíséri a csendőröket. A kisbíró elküldötték, hogy idézze be azonnali megjelenésre a kihallgatandó asszonyokat.

Az őrző kocsin indult a bába háza elé.

A falun pillanat alatt végig futott a hír, hogy valami történik. Kocsin jöttek a csendőrök, maga a tiszthelyettes is megérkezett. Hát ez mit jelent? Csapódott az ajtók és a kapuk. A náddal fedett, szegényes házak ablakaiból kiszédtek a rongyok, mellyel eltömöszköldtek a hideg ellen. A cserepes házak ablakain széthuzódtak a függönyök. Kíváncsi aggodalmas, ijedt pillantások leselkedtek kifelé.

Fazekas Zsuzsa otthon volt. Mikor meglátta a csendőröket, arca halálra vált. Egész testén végigfutott a hideg, homloka eltekint, bandza szeméi az iszony pillantásával meredtek a tiszthelyettesre, orra kihegyesedett, mint amikor a halálrakészülőt kiveri már a végső veríték.

De ez az öntudatlan, rettenetes rémület csak pillanatig tartott. Egy szemreh-

benés mulva mulva már magához tért, olyan volt ez az asszony, akár a macska, mindig talpára esett. A csendőrök elé sietett, még el is mosolyodott a vendéglátók kedvességével, ahogy a belépőket üdvözölte:

— Hozta az Isten minálunk tiszthelyettes ur... Na, ilyen szerencse! Kihitte volna? Ambár tegnap kijött a kártyán, hogy vendigeek, állnak a házhoz. Tesse nek mán beljebb kerülni...

Mind a hárman beléptek a konyhába.

— Ne sűrödjön, Fazekasné, — mondta a tiszthelyettes — hanem amott a szék, üljön meg rajta egyhelyben. A szolnoki naccságos királyi ügyészség rendeltéből kifolyólag végig fogjuk kutatni a házat...

— Az én házamat? Ó, szentséges Atya-uristen, Jézus Krisztus, Szentháromság! Hát loptam én vagy gyilkoltam!

— Hallgasson Zsuzsa... ha nem tett semmit, akkor mit félsz?

— Félsz a nehézséges nyavalya, tiszthelyettes ur!... Már hogy én félnék?... Hogy az istennyila csapja agyon, aki tette!

Kinyitották a szoba ajtaját. Fazekas Károly ott állott mereven az asztal mellett, behallatszott minden szó, tudta, mi következik. Ugy nézett a csendőrökre, mintha a meglevenedett Szent Márton jelent volna meg előtte. Olyan alázattal, olyan rémülettel, olyan tisztelettel és olyan bután.

— Maga hordja ki magát... vigye a gyereket is!

A kislány, aki nyolcéves lehetett, ijedtében sirva fakadt. Kintől bezugott hozzájuk a Zsuzsa hangja:

— Ne bój! Gyere Károly, gyere, hadd magukra a csendőr urakat meg a gyakorlat urat, hadd keressenek, hátha találunk... Hadd lássák, hogy tiszta vagyok én... Ó, a magasságos Isten ne könyörüljön annak, aki cselekedte! Hogy nyilna meg alatta a föld!

A csendőr szétárt a szekrény ajtaját és mindent a tiszthelyettes elé rakott. Utána a láda került sorra. Egy kis skatulyából 50 tizpengős arany és egy bankbetétkönyv került elő.

Végigkutatták a másik szobát, a kamrát és a konyhát is. Fazekasné feszülten figyelte minden mozdulatukat s közben reszkető hangon, kárálva ontotta az átkokat.

Háromnegyed óráig tartott a motozás.

Mikor végeztek, a tiszthelyettes egy régi újságpapírra valamit beburkolt. Azután odalépett az asszony elé, vállára tette a kezét és így szólt:

— A szolnoki naccságos királyi ügyészség rendeltéből kifolyólag őrizetbe veszem... Bekísérjük a község házára!

— Jézus Isten!

Szeme — akár a halszem — rémülten tapadt a csomagra. Mi lehet benne?

— Nem kell engem kísírni, tiszthelyettes ur... megyek magam is!... szárazsáza le a szent József a kezét, aki cselekedte...

A szekér megindult a község háza felé. Az utcák kihaltak voltak, mintha lélek sem lakna a faluban. Mindenki megbújt a háza mélyén. Csak néha lebbent meg egy-egy függöny és kiduzzadt szemek figyelték, hogy viszik befelé a Zsuzsát.

A község házában már ott volt a jegyző és ott voltak a gyanúsítottak is. Nyolc asszony jött el, meg egy lány, a Szendi Mari. A kihallgatandók között volt Cser Lajosné is, a vallásos Cser templomos, imádságos felesége, valamint a jószívű Roza, a Takács Lajos felesége, a majom-arcu Szijj Juli és öten mások.

A jegyző ingerült arkifejezéssel figyelte a jelenetet. Mikor a csendőrök beléptek az ajtón, pillantása összeakadt a Zsuzsáéval.

— Frankovics ur, tegyen már valamit... miféle piszokba keveredtem! Hogy nem sül le a pofájáról a bőr, aki nem restelte...

A tiszthelyettes kibontotta a jegyző előtt a csomagot. Nehány olló volt benne, azután egy csipesz, két műszernek látszó kés, miegymás.

— Ez nem sok! — mondotta Frankovics. — Ennyi el lehet egy bábánál. Maga volt a csendőr urakkal, Kazsi? Na, üljön le, amice, vegye a tollat és segítsen a jegyzőkönvvezésnél. Ha már olyan buzgó...

Egy-egy kihallgatás három percig tartott.

— Magukat azzal vádolják, — mondotta a tiszthelyettes — hogy bűnös uton elhajtották magzataikat és ehez a Fazekas Zsuzsa születésné segedelmet vették igénybe. A naccságos szolnoki királyi ügyészség elrendelte kihallgatásukat. Takács Lajosnéval először...

A bába ott ült a sarokban és bandza szemével meredten figyelte az asszonyok minden szavát.

Tagadtak. A Szendi Mari pedig kitört, mint egy furia:

— Az én becsületemben gázolnak? Lány vagyok én, nem asszony!... Kitépem a szemet, aki tette! Hunnan gondolja a tiszthelyettes ur?... Völegényem van nekem! Szakadjon rá az ég...

A jegyzőben láthatólag nagy indulatok habboroghattak bellülről.

— Sok bizonyosság nem adódik... csak sok vádaskodás...

Cser Lajos felesége halálvörös arccal állott a tiszthelyettes elé. A szegény és a kin marta. Beszélni is alig tudott. Dugott.

— Nagy zavarodottságban vagyok, csendőr urak... nem tettem én ilyet... tessék a tiszteletes urat megkérdeni... jaj, mit szól az emberem? Uram Jézus, segíj!

Felőráig sem tartott az egész horechurca.

Hát ez kevesebb a semminél is — állapította meg a jegyző.

A gyakornok, aki közömbös arccal ugyan, de rendkívüli érdeklődéssel, sőt lelkesedéssel asszisztálta végig a házkutatást és a kihallgatást, felfüggesztette megszokott ügyefogyottságát, alázatosságát és vakmerően közbeszólt:

— Csak az ügyészség tuná megállapítani, hogy a lefoglalt műszerek nem súlyosan terhelő corpus deliktik-e?

Egy pillanatig vésztojósó csend következett. A jegyző nem mert tovább menni a védelemben. Szeretett volna odarohanni Kazsihoz, hogy megragadja, arcul verje, szemenköpjé. De nem szólt.

A csendőrtiszthelyettes pillanatig habozott, majd odalépett Zsuzsához:

— A naccságos királyi ügyészség utasításából kifolyólag, miután gyanús tényanyagok találtattak, az ügy folytatását áttesszük Szolnokra... Majd maga felé kanyarodunk és összeszedheti a szükséges ruhát.

A Fazekasné arca haláláppadt. A jegyzőre néz, aki elfordítja a fejét és lassan mondja:

— Na, ez az ügy engem is érdekel... majd benézek Szolnokra!

A Zsuzsa mellén enyhül a rettentő szorítás.

Már alkonyul, mikor a szekér kigördül a faluból és a süppedős, havas uton Czibeháza felé rázkódik.

VIII.

Nagykompi feldúlt. Az emberek rohanak az utcákon. A kapukban csoportok képződnek. Személyes vádaskodások hallatszanak. A felbujtó természetűek házról-házra járnak és szitják a tüzet.

Mintha csupa kerge bolond élne az alacsonyra eresztett mennyezetek alatt.

*****

Új előfizetők

az eddig megjelent folytatásokat díjlanul kapják. Fizessen elő a B. L.-ra, hogy mindennap rendszeresen olvashassa a legjobb romániai magyar lapot.

BERLITZ magán nyelvkurzusok Brassóban, Virágsor 10. l. em. (a Banka Marmorosch Blank & Co. épületében)

Francia nyelvtanulók **született párisi franciák** által
Angol nyelvtanulók **született londoni angolok** által
Román nyelvtanulók **született románok** által, hasonlóképpen **olasz és német** nyelvtanulók sít.

A tanárok kizárólag saját anyanyelvükre tanítják.

Az első órától kezdve, a tanítvány **csak** azt a nyelvet **hallja és beszéli**, amelyet meg akar tanulni.

Kezdőfogalmak - Társalgás - Nyelvtan irodalom - Kereskedelmi levelezés.

A **kurzusok** (külön órák és csoportok) **azonnal kezdődnek.**

Jelentkezések naponta **10-ig és este 4-9 óráig.**

Piața Libertății (Virágsor) 10. l. em.

Biztos existencia

és legalább 8.000 lej
havi jövedelem az új
szerű

REKORD

Universal gyorsírógép beszerzése által.
A harisnyák és a többi ma annyira divatos kötött-ruhanemű saját otthonunkban való előállítására szép önálló vagy mellékkereset, amely szaktudás nélkül bárki által könnyen elsajátítható. Mi magunk is megvesszük a kész árut előnyös áron, díjtalan felvilágosítás, — Irjon még ma a **Rekord-kötőgépek** cégnek, Medgyes, Piața Regele Ferdinand 17.

Szóbeli felvilágosítás és a gép bemutatása naponta délután 2—3 óráig Jakab Adolfnál Brassó, Kereszt-utca 2/a. 19-8

50.000 lakossal bíró nagyforgalmu
erdélyi városban

3 emeletes bér- és üzletház

legjobb üzletforgalmu helyen, 8 millió lejért azonnal eladó. Tiszta netto jövedelem körülbelül 120%. A vételár első fele készpénzben, második fele pedig 12% kamatozás mellett később fizethető. Ajánlatokat „Biztos befektetés Rbssa 1034” jeligen a brassói kiadóhivatal továbbítja. 11708

EUROPA kávéház étterem,

Brassó, Kolostor-u. 7

MEGNYILT ujonnan és modernül átalakítva és berendezve.

Kifűnő kongha. — Azugai csapolt sör. — Elsőrangú fajborok. — PUSZTAI BÉLA ujonnan alakított zenekarával

ESTÉNKÉNT TÁNCI HO 74

70.000 géptégla

olcsón eladó

Teutsch & Rosenauer prázsmári cégnél. Értekezni: Dr. Tontsch A ügyvédnél Brassó, Lensor 31—33. Telef. 227.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

A BRASSOI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Str. Cuza Voda 3 (Halmágyi Pál). — Déva: Str. S. Barnutiu 10. (Ostian Kálmán). — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad- és Alsófehérmegye részére **Kolozsvár:** Str. Dubalarilor 7. (Neumann Ignác) — **Marosvásárhely:** Sztyörgy-u. 6. (Szabó Jenő). — **Nagyszeben:** Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — **Nagyvárad:** Str. Nic. Jiga 32. (Szabó Gyula). — **Szatmár:** Papp Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár- és Máramaros-megye részére — **Szilágysomlyó:** (Héjperin Ernő). — **Temesvár:** Berényi Lajos, Gátsor 22/a. — **Torda:** Str. Reg. Ferdinand 25. (Dénes József)

Magbízások felvételére és fizetések átvételére fenti helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nádas Jenő

Rádió műsor

Szombat, február 21.

Bukarest: 13: Gramofon. 17: Román zene. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 21: A Rádiórevü. 22: Jazz. — Budapest, 10.15: Az 1 honv. gy. ezr. zenekara. 13.05: A budapesti hangversenyzenekar. 17: Cserkészzenekar. 18: A Kisfaludy Társaság ülése. 19: Zenekari hgv. 20.15: Rádióamatőrposta. 21: Felolvasás. 21.30: A Wiener Männergesangverein hgv. a zeneakadémiáról. Utána: Gramofon és a Rác Béla cigányzenekara. — Bécs: 12: Gramofon. 13: Előadások. 18.15: Lili Ulanowsky, Josef Huber Holzer-zenekar. 16.25: Gramofon. 17.30—18.15: Előadások. 18.15: Lili Ulanowsky, J. Hueber és W. Kienzl hgv. R. Heuberger dalgyűjteményéből. 19—20.30: Felolvasások. 21: Hangjáték. 23.15: Hírek, Recktenwald zenekar. — Königs wusterhausen. 17.30: Délutáni hgv. Hamburgból. 21: Vidám est Kölnből. Utána: Az operából helyszíni közvetítés. — Varsó. 20.25: Gramofon. 21.30: Maria Labia ária hgv. 23.15: Előadás Chopin-műveiből. — Osló. 19.15: Borghild Johnsen énekhgv. 21: Zenekari hgv. 23.35: Rádiószkeccs. 1: Gramofon. — Milánó: 20.30: Tarka hgv. 21.45: Lehár „Végre egyedül” c. operettje. Utána: Táncczene. — Prága. 20.20: Fuvószenekar. 21.15: Vidám est. 22: Zenekari hgv. Pozsonyból. 23.25: Könyvnyű zene. — Róma. 21.45: Operaelőadás. — Stockholm. 20: Egyházzenei hgv. az úmeai templomból. 21.15: Rádióból. — Belgrád. 21: Operaelőadás. — Kattovicz. 23.15: Chopin hgv. — Stuttgart-Mühlacker. 17.30: Délutáni hgv. 22.15: Vidám est. 23: A stuttgarti fedettcsarnok versenyek közvetítése. 23.55—1: Cigányzene Budapestről. — Pozsony. 19.35: Zenekari hgv. R. Mraz fagottszólojával. — Königsberg-Heilsberg. 17.30: Fuvószenekar. 20.30: Operaszínek. 22: Kabaré. 23.30: Táncczene a berlini operabárról.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 1477—1931.

PÁLYAZATI HIRDETMEY

A „Trauschenfels Matilda”-féle alapítvány gondnoki állásának betöltése végett ezennel pályázat hirdetett ki.

Az alapítvány oklevél határozmányának megfelelően az életfogytiglani kinevezés a községi tanács által történik. A kinevezett gondnok ezen munkáért egy 6000 lejnyi (hatezer lej) évi jutalmat kap és köteles egy 2000 (kétezer lej) óvadékot készpénzben, vagy értékpapírban letétbe helyezni.

A pályázók kötelesek a személyükre vonatkozó közlelbi adatokat tartalmazó, szabályszerűen bélyegzett kérésüket folyó évi március hó 20-áig a városi tanácsnál beadni.

Bővebbi felvilágosítást ezen állással egybekötött teendőkről a városi tanács közigazgatási ügyosztályában lehet beszerezni.

Brasov, la 12. Februarie 1931.

Primar: Cutaanu mp. Secretar General: Maxim mp.

Aki jól akar enni és inni, az keresse fel az

Amiciția éttermei

BUKAREST, Strada Zalomit No. 8.
(Cismigiu mellett).

Kifűnő ételek! Erdélyi borspeciálítások!

Igazgató: STEIN KAROLY.

B 20623

Ingyen küldöm

2 606

Szülőltvány és gyűmölcsfa árjegyzékem

mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szülőltványra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját érdekében ne vegyen addig oltványt vagy bármilyenfajta vesszőt, míg at nem olvassa szülőltvány utmutatómat. — Cim

J. SZÜCS, szülőltvelep, Dolsig (Jud. Bihor) 2.

A szolgáló is megerősíti:

„VAS” cipőkrémmel fényes és puha lesz a cipő. Mindemellett pedig VAS nagyon gazdaságos.

Kérjen mindenütt:

„VAS”
gyártmányokat!

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

ANTIK BUTOROK igen olcsón eladók. Megtekinthető 11-től délután 5-ig. Brassó, Str. Jorga 10. III. 7. 11683

Majdnem új Fordson-tractor, olcsón eladó Szőlősi Dezsőnél, Székelyudvarhely. 11705

Vendéglő 750 ezer lejért Brassóban, Bolonyában eladó. 120 ezer lej hasznabér 1 évre előre fizetendő. 200 ezer lej adósság. Cim a brassói kiadóba 11702

Megvételre keresek sürgősen jámbor nőstény-farkast, (nem farkas-kutyát). Gróf Wass Jenőné, Taga, Jud. Somes. 11700

GYERMEKKOCSI lila, modern, majdnem új, olcsón eladó. Érdeklődni Kamner és Jekeli-usnál, Brassó. 11699

Rózsafák, növények és gumókról olcsó ajánlatot árjegyzékkel, kérésre küld „Mária” kertészet Fogaras. 11706

Allást nyer

Fiatall, szerény kertészegéd, valamint önálló virágkötő állást kaphat. Ajánlatok 11680 sz. alatt a brassói kiadóhivatalba küldendő.

ALLANDÓ BIZTOS KERESET! Garanciaképes, jömegjelenésű részletekadásban jártas üzletszerzőket magas jutalékkal keres, komplett dus kollekcióval és nagy raktárral rendelkező teksztíl részlet-üzlet. Erdély területén nagy ismerettségel bírók előnyben. ÁRAINK e szakmában versenyen kívül! Ajánlatok eddigi működés megjelölésével: Teksztilunió Brassó, Katalin-utca 8 címre küldendők. 11681

Gyermekszertető idősebb nő keresek 1 és 8 éves kislányaim mellé anyahelyettesnek, ki a háztartást is vezesse. Német nyelvet beszélők előnyben. Ajánlatokat Zajontz Simon Fogarasra kérek. 11665

KERESEK szakembert segédnek, vagy társnak, óra-ékszerüzletemhez. Család nélküli előnyben. Címeket „Független” jelígre a marosvásárhelyi fiókkiadóhivatalba. 11703.

Vegyes

Keresek Brassóban 3 esetleg 4 szobás lakást május 1-ére. Cim 11692 szám alatt a brassói kiadóban.

Különbejáratú butorozott szoba fiatal párnak, főzősparehellyel kiadó. Brassó, Hátulsó-Kőbánya 23. 11666

FUCHS FOGORVOS, Bukarest, husz évi praksissal Parisban, minden modern fogmunkát végez București, Strada Berzei 35. 11196

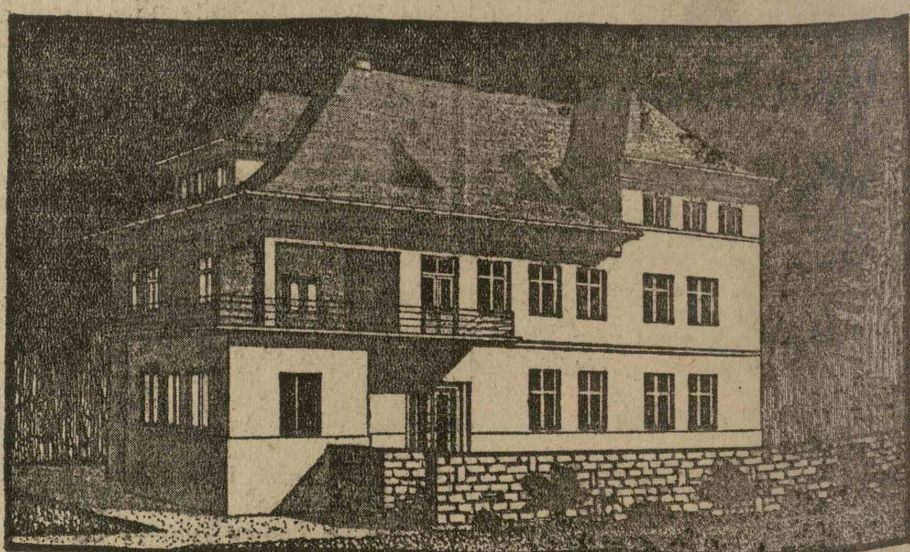
Házvezető állást keres magános urnál, vagy idősebb párnál. Szíves megkereséseket „Rendszerető” jelígre a brassói kiadóba kér. 11701

Legalább 5000 fiatalpár boldogságát az alapozta meg, hogy a konyhán ott volt a Biri néni szakácskönyve. Ebből mindenki játszva megtanulja a főzés művészetét, s aki már tud főzni, annak is rengeteg hasznos tanácsot, utbaigazítást ad. A kemény kötésben, szép kiállításban csak 130.— lej. Postán portómentesen szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya, de kapható minden jobb könyvkereskedésben is. Csak ezt fogadják el, mert ez az igazi jó, praktikus szakácskönyv.

Házasság céljából megismerkednék földbirtokos leányok, nagy vagyonnal rendelkező uriaszsonyok, diplomás és előkelő társadalmi állású urak. Forduljon bizalommal diszkrétan közreműködő irodámmal. Közölje igényeit és személyi adatait. Cégjelzésre len levelezés. Bizony Ferenc közvetítő iroda Temesvár 1. Str Gh. Cosbuc No. 2

Ha bármilyen magyar könyvre van szüksége, fordul on bizalommal a Brassói Lapok Könyvosztályához. (Brasov, Str. Porții 56). Bármilyen felvilágosítást és részletes jegyzéket ingyen küldünk.

Tervező iroda és építési vállalat

Schwecht Károly, építész és okl. építőmester.
BRASSO, Strada Regina Maria 14. szám. Telefon: 627.